

Případová studie projektu:

SITWELL LPIS 2

implementace systému

Zákazník:

Řešitel:

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Těšnov 17, 117 05 Praha 1
tel: +420-221.811.111
fax: +420-224.810.478
e-mail: info@mze.cz
internet: <http://www.mze.cz>

i n f o r m a č n í s y s t é m y

Táborská 31, 14000 Praha 4
tel: +420 261 102 206
fax: +420 261 102 314
e-mail: info@sitewell.cz
internet: www.sitewell.cz

Obsah

OBSAH	2
Seznam použitých zkratk	4
KAPITOLA 1. HISTORIE VZNIKU ČESKÉHO LPIS	5
1.1 Důvody vzniku LPIS v ČR	5
1.2 První generace off-line řešení registru půdních bloků	6
1.3 Přijetí základní právní úpravy LPIS	6
1.4 Zkušenosti s používáním první generace řešení v praxi (2003)	7
1.5 Spuštění prvního on-line řešení českého LPIS – druhé generace LPIS	7
KAPITOLA 2. PRINCIPY ČESKÉHO LPIS	9
2.1 Základní prvky LPIS	9
2.1.1 Základní evidenční jednotka LPIS	9
2.1.2 Základní údaje o farmářském bloku	10
2.1.2.1 Národní kód bloku	10
2.1.2.2 Geometrie zákresu farmářského bloku	11
2.1.2.3 Uživatel	11
2.1.2.4 Výměra	11
2.1.2.5 Kultura	11
2.1.2.6 Režim obhospodařování	11
2.1.2.7 Účinnost farmářského bloku	12
2.2 Pravidla aktualizace jádra LPIS- životní cyklus bloku	12
2.2.1 Životní cyklus farmářského bloku v LPIS	12
2.2.2 Příklad procesu typické změny v českém LPIS	14
2.2.3 Spory uživatelů	15
2.2.4 Mimořádná aktualizace nad novou ortofotomapou	15
2.2.5 Aktualizace pomocí kontrolních zjištění SZIF	16
2.3 Historie farmářského bloku	16
KAPITOLA 3. KLASIFIKOVANÉ ÚDAJE LPIS	17
3.1 Méně příznivé oblasti (LFA) a oblasti s ekologickými omezeními	17
3.2 Agroenvironmentální údaje	17
3.3 Kód zařazení do Cíle pomoci Společenství	18
3.4 Omezení hospodaření z nitrátové směrnice	18
3.5 Aktualizace klasifikačních datových vrstev	19
KAPITOLA 4. POSTAVENÍ ČESKÉHO LPIS V SYSTÉMU ADMINISTRACE DOTACÍ	20

4.1	Pro které dotační opatření se LPIS využívá	20
4.2	Způsob využití LPIS při administraci a kontrole dotací	21
4.2.1	Příprava žádosti o poskytnutí dotace a tisk map	21
4.2.2	Změna údajů v žádosti	22
4.2.3	Softwarová kontrola	22
4.2.4	Příprava na fyzickou kontrolu na místě	22
KAPITOLA 5.	INTEGRACE S OSTATNÍMI REGISTRY	23
5.1	Integrace s registrem ekologického zemědělství	23
5.2	Integrace se speciálními registry trvalých kultur	23
5.3	Pomocná vrstva katastru nemovitostí	23
KAPITOLA 6.	TECHNICKÉ ŘEŠENÍ LPIS	24
6.1	Struktura systému a použité technologie	24
6.1.1	Databáze systému	24
6.1.2	Mapový server: Autodesk Mapguide	26
6.1.3	Aplikační server: Macromedia ColdFusion MX	26
6.1.4	Web klient	26
6.2	Provozní architektura infrastruktury ministerstva	26
KAPITOLA 7.	REÁLNÉ VÝSTUPY ČESKÉHO LPIS	28
7.1	Statistiky	28
7.2	Tématické mapy	29
7.3	Výstupy pro uživatele	30
7.3.1	Informativní výpisy z LPIS	30
7.3.2	Tisk map pro uživatele	31
7.3.3	Export digitálních dat	32
7.4	Internetový portál LPIS	32
KAPITOLA 8.	SHRNUTÍ ZÁVĚREM	33
8.1	Potřeba vzniku LPIS v ČR	33
8.2	Požadavky na nové technologického řešení LPIS	33
8.3	Přínosy nového řešení LPIS státní správě	33
8.4	LPIS slouží také farmářům	34

Seznam použitých zkratk

DB	díl půdního bloku
DPZ	dálkový průzkum Země
EC	Evropská komise
EU	Evropská unie
FB	farmářský blok
GIS	geografický informační systém
GPS	Global Positioning Systems
HRDP	horizontální plán rozvoje venkova
HW	hardware
IACS	Integrovaný administrativní a kontrolní systém
IS	informační systém
KEZ	Kontrola ekologického zemědělství, o.p.s. (kontrolní a certifikační orgán pro ekologické zemědělství v ČR)
LFA	less favoured areas/méně příznivé oblasti
LPIS	Land Parcel Identifikation System (registr PB)
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
PB	půdní blok
SAPS	single area payment scheme/zjednodušená přímá platba na plochu
SOP	sektorový operační plán
SQL	Standard Query Language
SW	software, programové vybavení
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond (platební agentura pro záruční sekce EZOZF v ČR)
ZP	zemědělská parcela/pozemek

Kapitola 1. Historie vzniku českého LPIS

Pro pochopení systému LPIS v ČR je nezbytné ve zkratce popsat historii vzniku systému a zejména důvody, které vedly k realizaci jednotlivých verzí LPIS, zejména pak k realizaci verze v současné době fungující v rámci provádění integrovaného administrativního a kontrolního systému.

1.1 Důvody vzniku LPIS v ČR

V druhé polovině 90-tých let vyvstala v České republice potřeba vytvořit novou evidenci půdy pro účely **zvládnutí kontroly stále rozšiřujícího se spektra státních dotací poskytovaných na plochu zemědělské půdy**. Tehdy dostupná data o zemědělské půdě ze zdrojů katastru nemovitostí jednak nebyla k dispozici v grafické digitální formě a jednak měla omezenou vypovídací schopnost o skutečném uživateli toho či onoho zemědělského pozemku, kterému jsou zemědělské dotace určeny. Z pohledu zemědělských dotací není totiž rozhodující vlastník pozemku, který je evidován v katastru, ale ten, kdo reálně na pozemku hospodaří bez ohledu na to, zda jde o nájemce či vlastníka půdy.

Potřeba vytvořit nový identifikační systém pro zemědělské pozemky pro účely schopnosti administrovat dotace se pak výrazně zvýšila s předpokládaným vstupem do EU. V EU zemědělské dotace poskytované na zemědělskou půdu představovaly už v tehdejší době nepoměrně větší sumu, než tomu bylo v ČR. Podmínkou EU pro jejich uvolňování navíc bylo, aby **členská země zavedla systém pro identifikaci zemědělských pozemků na základě skutečného užívání půdy, a to v prostředí geografického informačního systému** (dále jen „LPIS“ – z angl. Land parcel identification systém). Tento systém se Česká republika v rámci screeningu legislativy zavázala vybudovat v roce 1999. Tímto závazkem vůči Evropské komisi byla definitivně odmítnuta varianta použití dat katastru nemovitostí pro účely administrace dotací na půdu poskytovaných po vstupu ČR do EU.

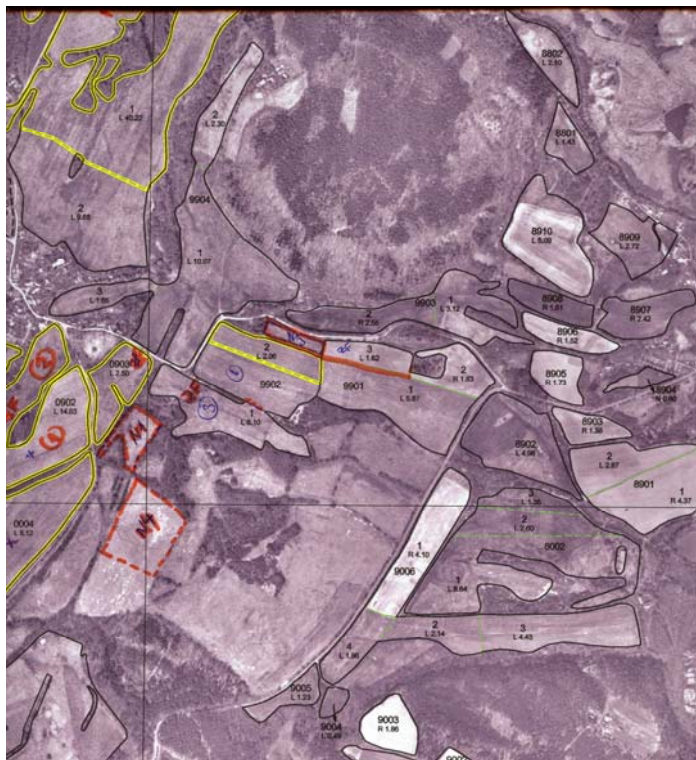
Ministerstvo zemědělství na základě tohoto rozhodnutí zadalo pilotní projekt na řešení nového LPIS postaveného na bázi leteckých snímků transformovaných do ortofotomap s následným zákresem reálně užívaných celků zemědělské půdy.

Historie 1. generace LPIS	
1999	Pilotní projekt registru půdy na bázi leteckých snímků
2000	Uzavření smlouvy na dodávku IACS zahrnující LPIS pro Ministerstvo zemědělství ČR
2001-2002	Prvotní zákres bloků na území ČR
2003	Oficiální registrace farmářů do evidence půdy v souladu s novým zákonem o zemědělství s využitím ohlášení prostřednictvím papírových tištěných map

1.2 První generace off-line řešení registru půdních bloků

Na základě smlouvy, jejíž cílem byla implementace celého IACS, byla zahájena tvorba první verze registru půdních bloků. Odpovědným řešitelem byla firma Ekotoxa Opava s.r.o. V období let 2000 až 2002 proběhl prvotní zákres uživatelských celků zemědělské půdy do ortofotomap pořízených v letech 1999 až 2001, a následná verifikace zákresů s uživateli. Digitální zákresy hranic půdních bloků byly vytvořeny off-line na pracovišti řešitele. Následná verifikace probíhala prostřednictvím regionálních pracovišť Ministerstva zemědělství pomocí ověřování zákresu hranic půdních bloků na papírových mapách v měřítku 1:10000. Výsledkem bylo předání první verze off-line vytvořeného registru půdních bloků na sklonku roku 2002. Registr v tehdejší podobě je možné označit za první verzi LPIS v ČR. Byl veden v digitální formě na bázi databáze Oracle 9i Spatial a s využitím technologie mapového serveru Autodesk MapGuide jen pro prohlížení map v prostředí intranetu.

První off-line verze českého LPIS vznikla na bázi dobrovolné komunikace uživatelů zemědělské půdy s regionálními pracovišti Ministerstva zemědělství a s pracovníky řešitelské firmy. Přitom se ukázalo jako naprosto nevyhnutelné, aby tato nová evidence zemědělské půdy měla právní rámec, který by stanovil její **základní evidenční parametry a pravidla pro aktualizaci**. Tato potřeba byla v ČR tím více to naléhavější, čím se blížil plánovaný prodej ca 500 tis. ha státní půdy a s ní očekávané rozehýbání trhu s půdou.

1.3 Přijetí základní právní úpravy LPIS

Český LPIS získal svůj právní rámec prostřednictvím novely nejdůležitějšího zákona v oboru – tj. **zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství**. V rámci této novely byl jednak stanoven způsob vzniku evidence půdy dle uživatelských vztahů pomocí tzv. **ohlášení užívání zemědělské půdy** a jednak **proces aktualizace změn v evidenci půdy**. Novela byla pod č. 128/2003 Sb., schválena Parlamentem České republiky v I.pololetí roku 2003 a nabyla právní účinnosti v červnu téhož roku. Zákon stanovil několik klíčových podmínek pro fungování nové evidence půdy:

- ⇒ Bylo stanoveno, že **dotace poskytované na zemědělskou půdu, je možné poskytovat pouze na základě údajů v nové evidenci zemědělské půdy**.
- ⇒ Subjektem, který **povede novou evidenci, se stalo Ministerstvo zemědělství**
- ⇒ Bylo určeno **přechodné šestiměsíční období**, ve kterém mohli uživatelé dohlásit dosud v evidenci půdy neevidovanou zemědělskou půdu.
- ⇒ Byly stanoveny **základní pravidla pro standardní aktualizaci evidence po uplynutí přechodného šestiměsíčního období**. Uživatelům bylo uloženo ohlašovat veškeré změny do 15 ti dnů.

Právní úprava evidence půdy tak jak vyplynula z § 3a až 3i zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, byla dostatečným nástrojem pro zvládnutí evidence změn v uživatelských vztazích na zemědělské půdě. Pro účely zvládnutí plné administrace a kontroly dotací však musela být tato zákonná evidence rozšířena o některé klasifikační parametry. Teprve tuto z hlediska potřeb dotačního systému plnohodnotnou evidenci půdy lze nazývat **jako celek v EU obvyklým názvem LPIS**. V dalším textu se pak používá pojem **LPIS** tam, kde je na mysli **systém evidence půdy jako celek** a pojem **evidence půdy** tam, kde je na mysli pouze „jádro“ LPIS – tj. **evidence uživatelských vztahů k zemědělské půdě**.

1.4 Zkušenosti s používáním první generace řešení v praxi (2003)

Oficiální registrace uživatelů do evidence půdy dle novely zákona o zemědělství byla ideální příležitostí jak otestovat první generaci českého LPIS. Vzhledem k tomu, že se jednalo o off-line řešení, muselo být ohlášení užívání zemědělské půdy realizováno prostřednictvím metody tzv. „papírového ohlášení.“ Tzn., že veškeré doklady k užívané půdě včetně zákresu užívané půdy byly poskytovány uživateli půdy na regionální pracoviště Ministerstva zemědělství v papírové formě a stejně tak ohlášení užívaných bloků byly zakreslovány do těchto papírových map v měřítku 1:10 000. Po ukončení termínu přijímání ohlášení byly tyto doklady zpracovány na pracovišti dodavatelské firmy – Ekotoxy Opava s.r.o. Při vyhodnocení dat se ukázalo několik limitujících faktorů off-line řešení evidence:

- ⇒ **Bez přítomnosti uživatelů u vyhodnocení bylo často nemožné vyhodnotit kolizní zákres dvou půdních bloků**
- ⇒ **Čitelnost zákresů v papírových mapách se ukázala často jako problematická a nepřesná**
- ⇒ **Doba odezvy zpracování byla příliš dlouhá na to, aby bylo možné reagovat na další změny v užívání zemědělské půdy, které probíhají trvale**
- ⇒ **Řešení mnoha nejasností na off-line pracovišti si vyžadovalo nepřiměřené náklady na čas a lidské kapacity, neboť nebylo možné komunikovat napřímo s dotčenými uživateli a často nebylo možné plně interpretovat, jak bylo ohlášení přesně myšleno**

Na základě těchto zkušeností byla na sklonku roku 2003 vyvinuta firmou Ekotoxa aplikace SpLPIS, jejímž cílem bylo odstranit základní problémy papírového off-line řešení, tj.:

- ⇒ **Umožnit aktualizaci nad grafickými daty přímo na regionálních pracovištích MZe za přítomnosti dotčených uživatelů**
- ⇒ **Eliminovat skutečnost, že zákresy hranic bloků, které rozhodují o výši dotace pro farmáře, provádí soukromý subjekt namísto ze zákona o zemědělství odpovědného Ministerstva zemědělství**
- ⇒ **Zkrátit dobu odezvy mezi ohlášením změny a jejím zpracováním do evidence.**

Přestože aplikace SpLPIS některé problémy papírového řešení odstranila, nedokázala zajistit plné fungování LPIS tak, jak jej vyžadoval zákon o zemědělství. Aplikace SpLPIS totiž stále pracovala na principu off-line řešení, kdy na regionálních pracovištích MZe byly sice vytvářeny návrhy na změnu hranic, avšak nad určitou historickou verzí LPIS, která se obměňovala v cca měsíčních časových intervalech. V těchto intervalech byly na pracovišti odpovědného řešitele vyhodnocovány zákresy změn vyhotovované na regionálních pracovištích Mze. **Ukázalo se, že klíčovým problémem je právě off-line princip řešení, který vedl mnohdy k nejasnostem ve vyhodnocení změn, neprokázal dostatečnou pružnost a nedokázal zajistit plnou integritu dat.** Zároveň se jako velmi problematické jevílo rozhodování o platné změně v soukromé firmě bez možnosti plného zapojení pracovníků regionálních pracovišť ministerstva.

1.5 Spuštění prvního on-line řešení českého LPIS – druhé generace LPIS

S ohledem na zkušenosti s první generací off-line řešení českého LPIS Ministerstvo zemědělství na počátku roku 2004 rozhodlo o změně filozofie systému. S požadavkem vytvořit on-line řešení českého LPIS byla oslovena firma Sitewell s.r.o. Cílem bylo technologicky a aplikačně zabezpečit možnost aktualizace dat v LPIS on-line přímo z regionálních pracovišť Ministerstva zemědělství bez mezičlánku externího dodavatele a zejména pak zajistit možnost řešit změny „v čase“.

V rekordně krátké době - již 24. března 2004 byla spuštěna na principu on-line řešení aplikace **Sitewell LPIS** a prostřednictvím 63 regionálních pracovišť Ministerstva zemědělství začala běžet standardní aktualizace údajů v evidenci. Do prvního termínu ukončení přijímání žádostí na SAPS a LFA (15. května 2004) se v evidenci změnila grafické či popisné údaje u více než 25% bloků.

Nová 2. generace LPIS	
4.2.2004	Podpis smlouvy o dodávce nové generace on-line řešení LPIS
24.3.2004	Spuštění aktualizace údajů v LPIS v on-line režimu v novém systému
30.4.2004	Uvedení do provozu plné verze s podporou pro automatickou klasifikaci údajů a propojení na platební agenturu

Od 1.5.2004 byl český LPIS naplno spuštěn jako referenční registr pro ověřování údajů v žádostech o dotace podávaných na Státní zemědělský intervenční fond (českou platební agenturu). Český LPIS provozovaný ministerstvem je plně on-line propojen s informačním systémem platební agentury prostřednictvím XML rozhraní.

The screenshot displays the Sitewell LPIS application interface. On the left, there is a legend for 'Farmářské bloky' (farmer blocks) with categories like 'rozpracované' (processed), 'návrhy' (plans), 'schválené' (approved), 'neschválené' (not approved), 'účinné' (effective), 'zrušené' (cancelled), and 'zvýraznit FB aktivního už.' (highlight active farmer blocks). Below this are 'Nesoulady SPLPIS' (SPLPIS discrepancies) and 'Mapový podklad' (map base) options. The central map shows a satellite view of agricultural land parcels, many of which are highlighted in green or brown. The map includes a scale bar (1:13059) and a coordinate system (M 1:13059). On the right side, there is a user profile for 'Uživatel: 44785 Ji: 1000165876' and 'Věber Jiří Jesenný, 22'. Below the profile, there is a table of data for 'Účinné koš' (effective parcels) with columns for 'Čtvrtec' (quadrant), 'Kód' (code), 'Eko Kult.' (ecology/culture), 'Vým.' (area), and 'Účinnost od' (effective from). The table lists several parcels with their respective codes and areas. At the bottom right, there is a summary: 'Počet: 8 Výměra: 6.21ha' and a list of related entities: 'Věber Jiří', 'AGROCENTRUM JIZERAN a.s.', 'Rys Radko', and 'AGROPLAST KOBYLY a.s.'. The interface also includes a toolbar with various navigation and editing tools.

Obrázek 1Vzhled aplikace Sitewell LPIS

Kapitola 2. Principy českého LPIS

Principy českého LPIS se v některých momentech odlišují od systému fungujících jak ve starých členských zemích EU, tak i v nově přistupujících členských státech. Proto klademe důraz na pochopení jednotlivých prvků českého LPIS a základních pravidel, podle kterých český LPIS funguje. Tato pravidla jsou naprosto klíčová a bez jejich dodržování by realizace českého LPIS byla nemožná nebo v lepším případě značně omezená.

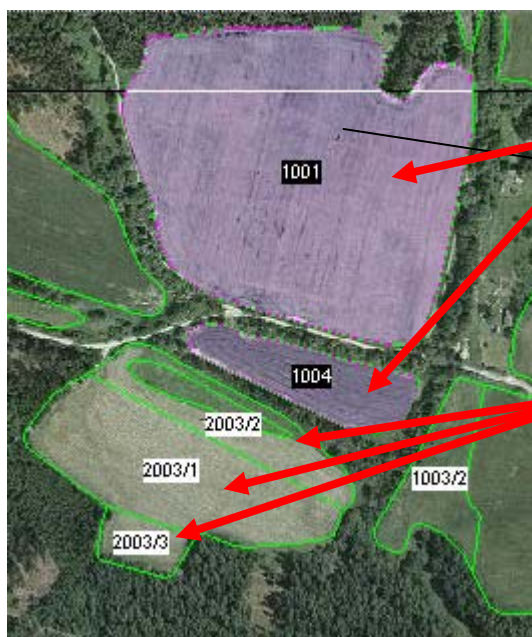
2.1 Základní prvky LPIS

Český LPIS je tvořen primárně jako **referenční registr půdy**, který slouží na prvním místě k **ověřování údajů v žádostech o dotace** poskytované ve vazbě na zemědělskou půdu, a to bez ohledu na to, zda jde o dotace financované ze zdrojů EU nebo o národní dotační programy. V systému jsou detailně zpracovány data méně příznivých oblastí (LFA) a faktory potřebné pro provádění agroenvironmentálních opatření dle nařízení Rady (ES) 1257/1999. Kromě kontroly dotací slouží dále LPIS jako podklad pro evidenci ekologicky obhospodařované půdy, jaké nástroj pro monitoring dopadu opatření HRDP a v neposlední řadě jako nástroj pro usnadnění aplikace omezení hospodaření z titulu nitrátové směrnice.

2.1.1 Základní evidenční jednotka LPIS

Základní evidenční jednotka LPIS = Farmářský blok (farmer´s block)

Základní referenční položkou českého LPIS je farmářský blok představující **souvislou plochu zemědělské půdy s jednou kulturou obhospodařovanou jedním uživatelem v jednom režimu obhospodařování** (konvenční vs. přechodné vs. ekologické hospodaření). Farmářským blokem je buď **díl půdního bloku** nebo **půdní blok nedělený na díly**. Farmářský blok se označuje zkratkou FB.

Dva příklady půdních bloků nedělených na díly

Příklad bloku rozděleného na tři díly

Půdní blok a díl půdního bloku (§ 3a odst. 3 a 4 Zákona o Zemědělství):

Podle zákona o zemědělství půdní blok *představuje souvislou plochu zemědělsky obhospodařované půdy zřetelně v terénu oddělenou zejména lesním porostem, zpevněnou cestou, vodním tokem nebo zemědělsky neobdělávanou půdou.*

Půdní blok se člení na díly půdního bloku, jestliže je na něm pěstován více než jeden druh zemědělské kultury, anebo je půdní blok obhospodařován více než jednou fyzickou nebo právnickou osobou, která tuto činnost vykonává vlastním jménem a na vlastní odpovědnost (dále jen „uživatel“), **díly půdního bloku představují souvislou plochu zemědělsky obhospodařované půdy jednoho druhu zemědělské kultury obhospodařované jedním uživatelem.**

K základní jednotce farmářskému bloku se evidují údaje vázané k půdě. Tyto údaje jsou v aplikaci Sitewell LPIS zaneseny do **registru farmářských bloků** – tj. do klíčové tabulky **LPIS_RFB**. Přehled údajů

evidovaných k farmářskému bloku ukazuje následující schéma č.1. Z pohledu vzniku jednotlivých údajů lze údaje členit na:

- ⇒ **údaje ohlašované farmářem**
- ⇒ **údaje vypočtené systémem prostřednictvím průniku s jinými geografickými vrstvami**
- ⇒ **údaje vypočtené systémem ve vztahu k digitálnímu modelu terénu**
- ⇒ **údaje dopočtené systémem jako kombinace více kritérií**

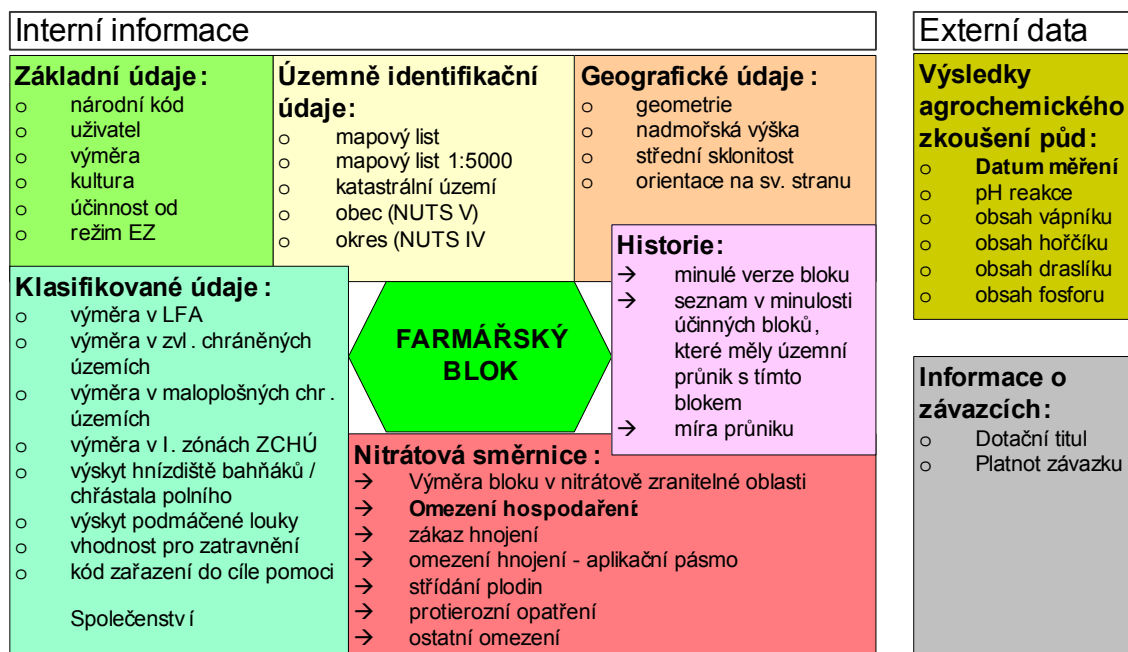

Schéma 1: Údaje o farmářském bloku evidované v českém LPIS

Pravidlo č. 1 českého LPIS zní : „K jednomu území = jednomu farmářskému bloku může v jeden okamžik existovat pouze 1 účinná verze dat“. Aplikace Sitewell LPIS striktně vylučuje schválit k jednomu území 2 platné verze farmářského bloku.

2.1.2 Základní údaje o farmářském bloku

Základní údaje o farmářském bloku tvoří jádro LPIS a někdy jsou nazývány evidence půdy podle uživatelských vztahů. Tyto údaje se v LPIS mění na základě ohlášení farmáře nebo na základě kontrolního zjištění orgánů státní správy (Ministerstvo zemědělství, Státní zemědělský intervenční fond). V případě, že se údaje v LPIS mění z iniciativy někoho jiného než z iniciativy dotčeného uživatele, jsou změny s ním projednány nebo mu jsou písemně oznámeny, pakliže nereaguje na výzvy k projednání změn.

2.1.2.1 Národní kód bloku

- Je zaručena jedinečnost národního kódu farmářského bloku - aplikace Sitewell LPIS přiděluje nový národní kód vždy při založení návrhu nové verze bloku.
- Národní kód je až třináctimístný
- Pro zlepšení orientace se národní kód zkracuje do 4 místného čísla a údaje v jakém čtverci se blok nachází, např. blok č. 1003 (čtverec 730-0940)

Pravidlo č. 2 českého LPIS zní : „Nemohou existovat 2 účinné farmářské bloky, které by měly shodný národní kód.“

2.1.2.2 Geometrie zákresu farmářského bloku

- Zákres hranic farmářského bloku je prováděn nad ortofotem.
- Zákres farmářského bloku dle metodiky Ministerstva zemědělství zahrnuje pouze zemědělsky obhospodařovanou půdu, přičemž jsou touto metodikou dány pravidla pro zákresy minoritních objektů nezemědělské půdy plnicích mimoprodukční funkce (např. meze či solitérní stromy)
- Pro zákresy je zpracována podrobná metodika

2.1.2.3 Uživatel

- Uživatelem farmářského bloku může být vždy jen jedna fyzická nebo právnická osoba
- Uživatelé a jejich identifikační údaje jsou evidováni v tzv. registru uživatelů půdy (tabulka LPIS_RUZ)
- Integrace s ostatními registry IACS je zajištěna prostřednictvím tzv. jednotného identifikátoru

Pravidlo č. 3 českého LPIS zní : „Duplicitní nárok na půdu je vyloučen tím, že k jednomu území = farmářskému bloku může být platně evidován jen jeden uživatel.“

2.1.2.4 Výměra

- Každému farmářskému bloku se již při založení návrhu zákresu vypočte výměra, a to prostřednictvím aplikace Sitewell LPIS. FB má systémem vypočtenou výměru na základě zákresu průběhu hranic
- Systém eviduje pouze jednu výměru farmářského bloku, která je **referenční výměrou pro dotace. Žadatel o dotace nikdy nemůže oprávněně žádat o vyšší výměru na dotace než je výměra farmářského bloku v LPIS.**
- Výměra farmářského bloku v českém LPIS je **výměrou čistou, tj. zahrnuje pouze výměru zemědělské půdy, na kterou lze uplatnit nárok na dotace**
- Ke změně výměry farmářského bloku je vždy zapotřebí změnit hranice bloku, případně vyjmout ze zákresu nezemědělské objekty uvnitř bloku.

Pravidlo č. 4 českého LPIS zní : „Farmářský blok má pouze jednu evidovanou výměru, kterou lze změnit pouze pomocí změny hranic bloku nebo vynětím nezemědělského objektu ze zákresu uvnitř bloku.“

2.1.2.5 Kultura

- Český LPIS rozlišuje 6 základních kultur (viz rámeček), přitom jak je patrné z rámečku se nerozlišují na úrovni LPIS jednotlivé plodiny ani skupiny plodin. Kultura ve smyslu českého LPIS je chápána v nejhrubším možném rozdělení tak, aby byla dobře kontrolovatelná a vytvořila solidní základ pro administraci dotací. Pokud dotační program vyžaduje rozlišení plodin na farmářském bloku či rozlišení, zda je daný blok pastvinou či loukou, děje se tak na úrovni žádosti o dotaci nikoliv na úrovni LPIS. Vůči LPIS se pak ověřuje, zda na farmářský blok, který žadatel v žádosti o dotace označil jako pastvinu je v LPIS veden jako travní porost či nikoliv.
- Kulturu na farmářském bloku deklaruje farmář při ohlášení užívání tohoto bloku na regionálním pracovišti Ministerstva zemědělství
- Kultura je přezkoumatelná - zjistí-li státní orgány, že kultura je ve skutečnosti jiná, než farmář deklaroval, navrhnou její změnu.

Kultury v českém LPIS:

1. Orná půda
2. Travní porost
3. Ovocný sad
4. Vinice
5. Chmelnice
6. Jiná kultura
 - zalesněná zemědělská půda
 - porosty rychle rostoucích dřevin
 - ostatní

2.1.2.6 Režim obhospodařování

- Režim obhospodařování farmářského bloku se rozlišuje na:
 - ⇒ Konvenční hospodaření
 - ⇒ hospodaření v přechodné etapě v rámci systému ekologického zemědělství
 - ⇒ certifikované ekologické zemědělství

- Režim obhospodařování uživatel deklaruje při ohlášení užívání farmářského bloku, přičemž musí být v souladu s evidencí certifikační organizace KEZ o.p.s
- Údaje o zařazení FB do režimu EZ ověřuje on-line certifikační organizace KEZ o.p.s

2.1.2.7 Účinnost farmářského bloku

- Každá verze farmářského bloku má v LPIS stanovené **datum, kdy nabyla účinnosti** a je-li schváleno její zrušení, pak má stanovené i **datum ukončení účinnosti**.
- Účinnost farmářského bloku je klíčová pro všechny subjekty, které s evidencí pracují. Dnem nabytí účinnosti farmářského bloku **nabývají nové údaje o farmářském bloku účinnosti vůči třetím osobám**, např. vůči platební agentuře - SZIF. Účinnost nové verze farmářského bloku je zadávána při vytváření návrhu změny farmářského bloku.
- Pokud pracovník vytvářející návrh změny v LPIS nezadá jiné datum účinnosti, nastane účinnost nové verze bloku dnem, kdy pracovník návrh změny v LPIS vytvořil. Bezprostředně předcházející den pak nastane účinnost zrušení staré verze bloku.
- Pracovník má možnost zadat účinnost navrhované změny až 5 měsíců dopředu. To umožňuje zavádět do evidence změny v uživatelských vztazích s určitým předstihem, když je např. jisté, že ke změně k nějakému budoucímu datu určitě dojde. Typickým příkladem jsou změny v uživatelských vztazích na základě výpovědí z nájemních smluv, výpovědní lhůty drtivě většinou případů končí k 30. září nebo 31. prosinci kalendářního roku. Namísto registrace těchto změn v časové tísní v prvních dnech října, resp. ledna mohou Ministerstva zaregistrovat ohlášené změny již v průběhu září, resp. prosince. Kvalita zaevidování změn je pak poznání vyšší.

2.2 Pravidla aktualizace jádra LPIS- životní cyklus bloku

Jádro českého LPIS se aktualizuje v souladu s procedurou stanovenou v § 3g zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství. Z ní vyplývá pravidlo č. 5 českého LPIS

Pravidlo č. 5 českého LPIS zní : „Farmář je povinen do 15 dnů ohlásit každou změnu v průběhu hranic bloku, změnu v osobě uživatele, změnu kultury nebo změnu režimu obhospodařování bloku.“

Farmář může iniciovat následující typy změn farmářských bloků v evidenci:

- 1) **Změna v osobě** uživatele farmářského bloku
- 2) **Změna průběhu hranic** farmářského bloku (rozdělení bloku, sloučení bloku, prostý posun hranice)
- 3) **Změna kultury** na bloku
- 4) **Změna režimu obhospodařování** bloku (ekologický vs. konvenční režim)
- 5) **Zahájení či úplné zrušení užívání** bloku

Změny nemusí iniciovat jen farmář, ale i Ministerstvo zemědělství na základě vlastního kontrolního zjištění nebo na základě zjištění jiných kontrolních orgánů (např. platební agentury – SZIF nebo orgánu dozorující ekologické zemědělství – KEZ o.p.s)

Aby bylo možné zajistit proces řešení výše uvedených změn v jádru LPIS na principu on-line, bylo nutné přijmout několik zásadních principů pro procesní řešení českého LPIS:

- ⇒ Údaje o farmářských blocích musí být **verzovány**
- ⇒ Musí být zavedeny **stavy farmářského bloku**, které odpovídají každé jednotlivé fázi zpracování navržené změny v evidenci
- ⇒ Schválit je možné pouze takový návrh farmářského bloku, která **není v „územní kolizi“** s jiným účinným farmářským blokem nebo s návrhem farmářského bloku
- ⇒ Pro jednotlivé kroky procesu řízení změny bylo nutné vytvořit uživatelské role s určitými právy (revisor s právem navrhnout změnu, auditor s právem schválit změnu).

Proces zpracování změny v českém LPIS lze popsat pomocí tzv. životního cyklu farmářského bloku

2.2.1 Životní cyklus farmářského bloku v LPIS

V průběhu životního cyklu může farmářský blok projít následujícími stavy:

Stav	Název stavu FB	Komentář
(0)	Rozpracovaný	Návrh změny je rozpracovaný, může být dále precizován nebo zamítnut, aniž by byl archivován. Schválením rozpracovaného návrhu se farmářský blok dostává prostřednictvím tzv. Auditů 0 do stavu „platný návrh“
(1)	Návrh	Platný návrh – uživatel je přesvědčen, že jím ohlášená změna je zanesena do LPIS správně (může jít také o iniciativní návrh pracovníka Ministerstva). Platný návrh je již předmětem „kolizní analýzy“, v rámci které se zjišťuje, zda návrh není v územní kolizi s jiným účinným blokem nebo jiným platným návrhem na změnu. Do doby odstranění nelze provést schválení návrhu – system schválení nepovolí . Kolizi řeší v rámci zákonných pravidel pracovník místně příslušného regionálního pracoviště Ministerstva zemědělství
(2)	Schválený	Návrh změny bloku prošel úspěšně auditem „4 očí“. Je schválen a „čeká“ až nabude účinnosti.
(3)	Neschválený	Návrh změny byl zamítnut některým z auditorů (aspoň jedním) z různých důvodů. Návrh na změnu mohl uživatel sám stáhnout, mohl jej modifikovat a tím se musel založit nový rozpracovaný návrh nebo pracovník Ministerstva mohl rozhodnout o neoprávněnosti návrhu.
(4)	Účinný	Schválený návrh změny bloku nabyl účinnosti vůči třetím osobám (zejm. platební agentuře - SZIF)
(5)	Vyřazený	Účinný blok byl vyřazen z evidence. Vyřazení probíhá na shodném principu jako návrh na změnu. Pracovník Mze z iniciativy uživatele nebo na základě vlastního zjištění podá návrh na vyřazení farmářského bloku z evidence. Tento návrh musí schválit podle pravidla kontroly „4 očí“ další pracovník. Farmářský blok může být vyřazen z evidence buď úplně nebo může být nahrazen novou verzí farmářského bloku.

Životní cyklus farmářského bloku v českém LPIS lze schématicky znázornit pomocí následujícího schématu:

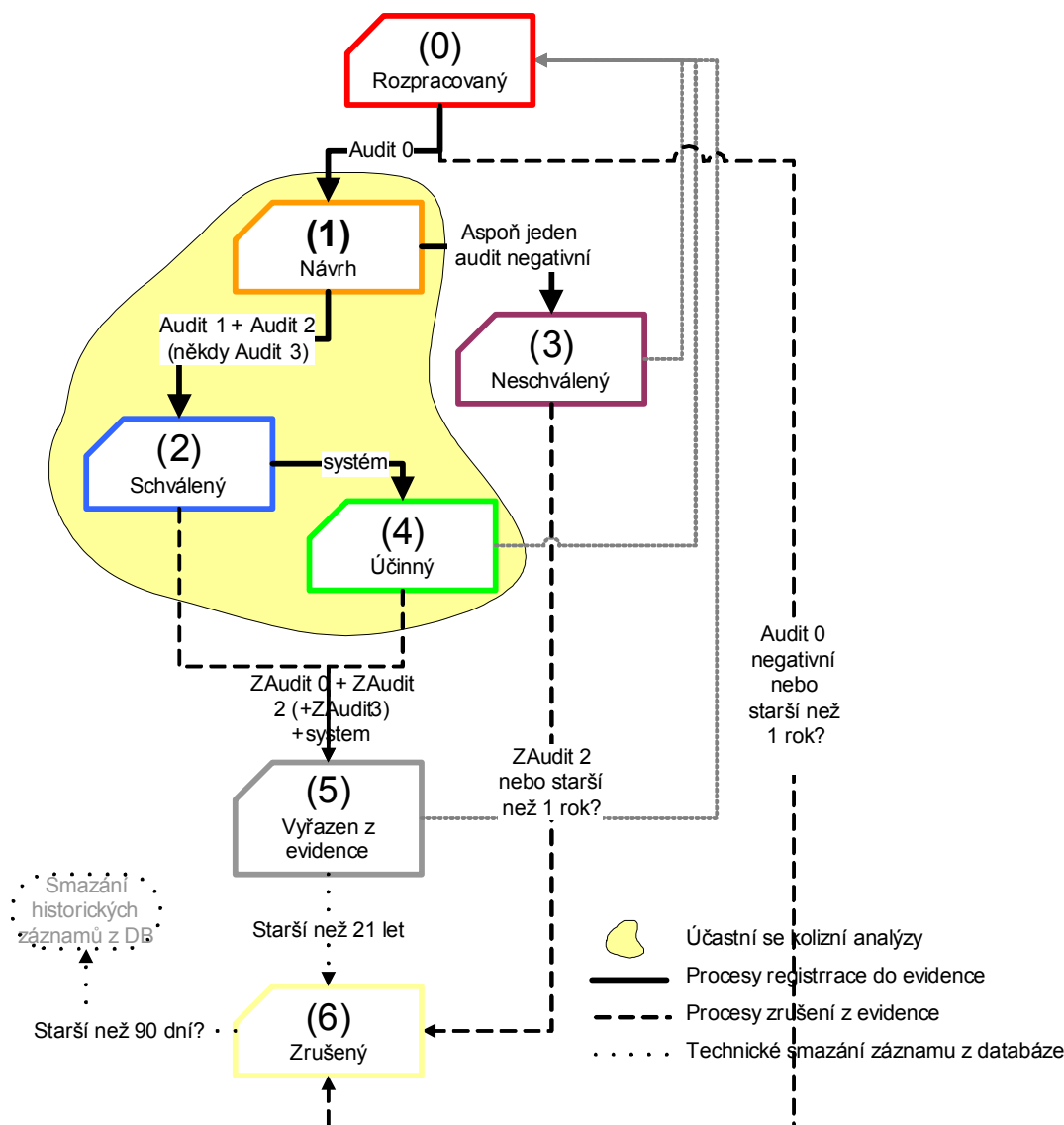

Schéma 2: Schéma procesu řešení změny v aplikaci Sitewell LPIS

Pravidlo č. 6 českého LPIS zní : „Všechny změny v českém LPIS musí být schváleny minimálně 2 pracovníky Ministerstva zemědělství – je striktně dodržován audit „4 oči“. Aplikace Sitewell LPIS zaznamenává datum a jméno pracovníka, který danou změnu v LPIS potvrdil/zamítnul.“

2.2.2 Příklad procesu typické změny v českém LPIS

Životní cyklus farmářského bloku lze přiblížit na typické změně v uživatelských vztazích, ke které běžně v ČR dochází:

1. Vlastník zemědělského pozemku se rozhodne vypovědět ze svých pozemků farmáře A a pronajmout tyto pozemky farmáři B. Řekněme, že jeden z pozemků tvoří část bloku 1001. Výpovědní lhůta z nájemní smlouvy vyprší 30.9. 2004.
2. Farmář B – nový uživatel přijde na regionální pracoviště Ministerstva zemědělství ohlásit tuto změnu a pracovník vytvoří **rozpracovaný návrh** nové verze bloku 1001/1. Použije funkci rozdělení bloku. Ze zbytku původního bloku, který zůstane původnímu uživateli - farmáři A - se vytvoří automaticky nový rozpracovaný návrh bloku 1001/2. V této fázi poskytuje pracovník Ministerstva zemědělství uživateli odbornou pomoc a precizuje zakreslení užívání bloku.
3. V okamžiku, kdy farmář B souhlasí s novým zákresem, schválí pracovník Mze rozdělení bloku Auditem 0 a **nastaví účinnost změny na 1.10. 2004**. Jestliže je přítomen i farmář A nebo farmář B

disponuje alespoň jeho písemným souhlasem, může být posunut do stavu platný návrh i zbytek původního bloku 1001, který zůstane v užívání farmáři A – nový blok 1001/2. Pracovník při provedení auditu 0 taktéž nastaví účinnost změny na 1.10.2004.

4. Oba platné návrhy nových bloků logicky budou v kolizi s původním blokem 1001. Pracovník MZe proto navrhne zrušení původního bloku 1001 k 30.9. a tento návrh si nechá schválit v rámci auditu „4 očí“ svým kolegou. Jestliže kolizní analýza potvrdí, že neexistuje žádná jiná kolize u navržených bloků 1001/1 a 1001/2, systém umožní provést Audit 1.
5. Následně jiný pracovník místně příslušného regionálního odboru Mze provede Audit 2 (dodržuje se pravidlo kontroly „4 očí“) a posune návrhy bloků 1001/1 a 1001/2 do stavu „schválený“. **Oběma uživatelům systém vyhotoví potvrzení o zavedení změny do evidence půdy, které formálně signují.**
6. V půlnoci z 30.9. na 1.10. systém provede zúčinnění změn a namísto původního bloku 1001 budou v LPIS nově bloky 1001/1 a 1001/2. Blok 1001 je vyřazen z evidence.

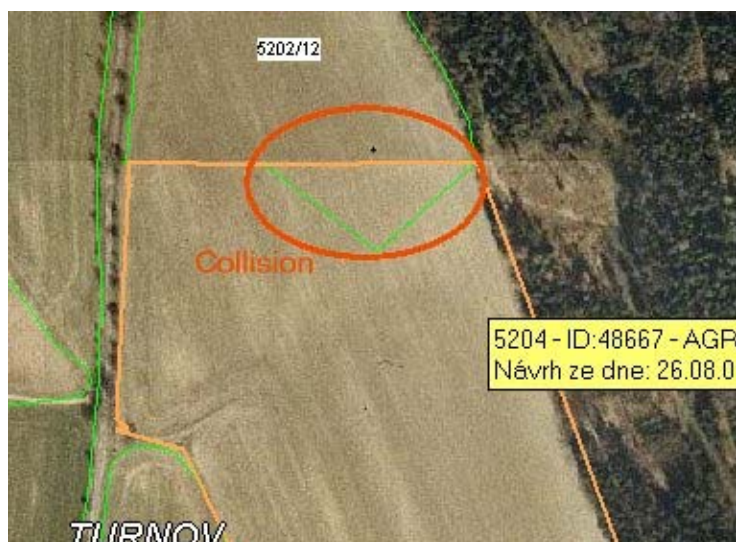
2.2.3 Spory uživatelů

Spory uživatelů o užívání půdy logicky vznikají v době, kdy dochází k relativně velkým změnám ve vlastnické struktuře zemědělské půdy. V ČR navíc v současné době Pozemkový fond prodává velmi rychle státní půdu. Proto musí být LPIS připraven na řešení kolizí mezi uživateli.

Za kolizi se považuje každá situace, kdy **k jednomu území zemědělské půdy, vztahují svůj nárok na užívání alespoň 2 uživatelé.** Kolize se v aplikaci Sitewell LPIS zjišťuje prostřednictvím tzv. „kolizní analýzy“. Tu systém provede ihned po schválení rozpracovaného návrhu do stavu platný návrh.

Vždy, když kolize vznikne a není odstraněna okamžitou dohodou kolizních uživatelů, je **pracovník MZe povinen vyzvat dotčené uživatele k předložení dohody nebo k předložení právních důvodů,** které by prokazovaly jejich nárok na užívání sporného území.

Jestliže nedojde k dohodě mezi uživateli, musí pracovník Ministerstva zemědělství posoudit předložené právní důvody a rozhodnout, kdo má nárok na to, aby byl u sporného území zapsán do evidence jako uživatel.

Obrázek 2 Příklad územní kolize mezi návrhem

Pravidlo č. 7 českého LPIS zní : „Nelze změnit uživateli údaje o jím užívaných blocích bez jeho vědomí.“

2.2.4 Mimořádná aktualizace nad novou ortofotomapou

Aplikace Sitewell LPIS umožňuje trvalou aktualizaci zákresů farmářských bloků v českém LPIS. V tomto roce bylo využito letní období, kdy zemědělci neohlašují prakticky žádné změny v užívání a pracovníci regionálních odborů ministerstva mají prostor pro verifikaci zákresů farmářských bloků. Postup tzv. mimořádné aktualizace je následující:

1. Pracovník MZe prověřuje zákres každého bloku v měřítku **1:1000**
2. Jestliže zjistí nepřesnost zákresu, vytvoří rozpracovaný návrh a stanoví důvod vzniku návrhu „**mimořádná aktualizace**“.
3. Po prověření zákresů u všech farmářských bloků daného uživatele, jej vyzve k projednání změn zákresů.

Obrázek 3 Vyjmutí neobhospodávané půdy z bloku na základě aktualizace nad novým ortofoto

4. Výsledkem projednání změn je jejich konečné schválení Auditem „4 očí“ , přičemž uživateli je vyhotoveno potvrzení o zavedení změn do evidence. Účinnost změn vzniklých na základě mimořádné aktualizace se stanovuje na 1. ledna 2005, aby nedocházelo k narušení letošního dotačního období.

V České republice se předpokládá obměna ortofotomap cca jedenkrát za 3 roky. Vždy při změně ortofoto bude LPIS aktualizován výše uvedeným postupem.

2.2.5 Aktualizace pomocí kontrolních zjištění SZIF

Státní zemědělský intervenční fond jako platební agentura pro poskytování zemědělských dotací provádí fyzické kontroly na místě. Jejich předmětem je mj. ověření, zda uživatel uplatňuje příslušné opatření na celé výměře farmářského bloku, kterou deklaroval v žádosti. Jestliže zjistí výměru nižší (např. pomocí GPS, pomocí prověření zákresu v LPIS) má kontrolní pracovník možnost v aplikaci Sitewell LPIS vytvořit rozpracovaný návrh změny hranic farmářského bloku a zeditovat k němu potřebné informace o provedené kontrole na tzv. kartě „K“ (viz obrázek č.3).

Jestliže kontrolní nálezy SZIF projde námitkovým řízením, bude v LPIS schválen rozpracovaný návrh kontrolora do stavu platný návrh změny. Pracovníci MZe následně návrhy vzešlé z kontrolních zjištění SZIF zaudituji a zanesou do LPIS.

Aktualizace zákresů v LPIS pomocí kontrolních nálezů SZIF probíhá v roce 2004 v testovacím režimu.

2.3 Historie farmářského bloku

Historie farmářského bloku je jedním ze základních funkcionalit aplikace Sitewell LPIS. Historie farmářského bloku je tvořena jako seznam v minulosti účinných bloků, které měly nenulový průnik s územím stávajícího farmářského bloku. Vždy je přitom uvedena míra průniku v minulosti účinného bloku se stávajícím blokem.

Základním smyslem vedení historie bloku je schopnost kontrolovat podmínky plnění dotací, a to zejména pětiletých agroenvironmentálních opatření. Historie bloku umožňuje eliminovat problémy, které by při zpětné kontrole dotací mohly vzniknout, kdyby na bloku došlo ke změně jeho hranic či uživatele. Tím, že každý farmářský blok zná svoji „územní“ historii (jinými slovy dnes lze zjistit, jaká kultura a jaký uživatel na daném území existoval před x měsíci), může platební agentura – SZIF - svoje kontrolní dotazy v rámci SW kontroly do LPIS formulovat efektivně a nemusí být vyvolávány alternativní složitější procedury.

Pomocí existence historie farmářského bloku bude po skončení pětiletého období opatření ekologické zemědělství jedním dotazem do LPIS v rámci SW kontroly možné zjistit, zda daný blok byl celý užíván opravdu jedním farmářem v režimu ekologického hospodaření a nedošlo na bloku ke změně kultury z travního porostu na ornou půdu. Rovněž tak bude jednoduché ověřovat oprávněnost k převodu pětiletých závazků v rámci agroenvironmentálních opatření mezi farmáři.

2902/1 (490-1160)

Základní Podrobné Klasifikace K

Číslo kontroly: 00002/708/31/2004/

Datum provedení: 26.07.2004

Složení týmu: Konečný, Hlaváč

Vedoucí týmu: Konečný

Obvod: 2014.56

Nález:

Viditelný nálet vlevo dole, pravěpodobně nesekaný obdělák - výběžek vpravo dole

Uložit Storno

Obrázek 4: Záznam o provedené kontrole SZIF na farmářském bloku

Kapitola 3. Klasifikované údaje LPIS

Pro účely administrace dotačních opatření z Horizontálního plánu rozvoje venkova, bylo nezbytné provést klasifikaci údajů o farmářském bloku z několika hledisek:

- 1) zařazení do pásma méně příznivé oblasti (LFA)
- 2) výskytu omezujících faktorů hospodaření pro účely zjištění oprávněnosti vstupu do agroenvironmentálních opatření
- 3) zařazení do cíle pomoci Společenství

Pravidlo č. 8 českého LPIS zní : „Jestliže dojde ke schválení nové verze farmářského bloku, všechny klasifikované údaje se přepočítají před učiněním nové verze bloku.“

3.1 Méně příznivé oblasti (LFA) a oblasti s ekologickými omezeními

Klasifikace farmářského bloku z hlediska jeho zařazení do příslušného pásma LFA probíhá prostřednictvím analýzy územního překryvu (overlay analýza) s vrstvou **hranic méně příznivých oblastí**. Vrstva hranic méně příznivých oblastí je digitalizovaná vrstva hranic katastrálních území a obcí s určením typu této oblasti dle tabulky vpravo.

Vrstva hranic oblastí s ekologickými omezeními zatím nebyla implementována do LPIS, neboť její základ, který tvoří území vyhlášené jako NATURA 2000, nebyl digitalizován. Implementace této vrstvy se předpokládá v průběhu roku 2005.

U každého farmářského bloku se eviduje výměra (byť nulová) v každém typu LFA (viz následující rámeček).

Typy méně příznivých oblastí v českém LPIS:

1. Horská oblast typu A
2. Horská oblast typu B
3. Ostatní méně příznivá oblast typu A
4. Ostatní méně příznivá oblast typu B
5. Oblast se specifickými omezeními
6. Oblast s ekologickými omezeními

3.2 Agroenvironmentální údaje

Klasifikace farmářského bloku z hlediska potřeby administrace dotací v rámci agroenvironmentálních opatření probíhá vůči několika datovým vrstvám:

- ⇒ Hranice velkoplošných zvláště chráněných území (chráněné krajinné oblasti + národní parky)
- ⇒ Hranice maloplošných zvláště chráněných území
- ⇒ Hranice I. zón velkoplošných zvláště chráněných území
- ⇒ Polygony hnízdních lokalit bahňáků a chřástala polního
- ⇒ Polygony podmáčených a rašelinných luk kategorie I., II. a III.
- ⇒ Polygony zemědělské půdy vhodné pro zatravnění

U každého farmářského bloku proběhla klasifikace na základě analýzy územního překryvu s výše uvedenými vrstvami. Výsledkem je kompletní zhodnocení bloku z pohledu jeho vhodnosti zařazení do jednotlivých agroenvironmentálních opatření. V LPIS se on-line evidují následující údaje (viz rámeček):

Uživatelé se o klasifikaci bloků mohou dozvědět prostřednictvím informativního výpisu agroenvironmentálních údajů, který se vyhotovuje on-line na žádost uživatele nebo prostřednictvím mapy, kterou mohou pracovníci regionálního útvaru ministerstva zhotovit uživateli na požádání. Na této mapě je vhodnost farmářského bloku pro zařazení do jednotlivých agroenvironmentálních opatření označena příslušnými symboly přímo v mapě.

Klasifikace agroenvironmentálních údajů:

1. Výměra FB ve zvláště chráněném území
2. Výměra FB v maloplošném chráněném území
3. Výměra FB v I. zóně zvláště chráněného území
4. Výměra FB v Moravském krasu
5. Výměra FB v Bílých Karpatech
6. Výměra podmáčené louky kategorie I.
7. Výměra podmáčené louky kategorie II.
8. Výměra podmáčené louky kategorie III.
9. Výskyt hnízdní lokality bahňáků
10. Výskyt hnízdní lokality chřástala polního
11. Vhodnost pro zatravnění

Obrázek 5 Příklad výsledků klasifikace agroenvironmentálních údajů (symboly označují vhodnost bloků pro jednotlivá agroenvi opatření) a hranice zón LFA

V září 2004 budou zpřístupněny podrobné klasifikační údaje zemědělcům také prostřednictvím internetového portálu LPIS.

3.3 Kód zařazení do Cíle pomoci Společenství

Klasifikace farmářského bloku z hlediska kódu Cíle pomoci Společenství byla provedena vůči vrstvě správního členění České republiky. Ta je s výjimkou hlavního města Prahy zařazena do kódu cíle 1. Zařazení bloku do kódu cíle pomoci Společenství je důležité z hlediska nastavení způsobu dofinancování pomoci EU na rozvoj venkova. Podpora z titulu HRDP na bloky nacházející na území zařazeném do kódu cíle 1 je financována z 80% ze zdrojů EU, zatímco pomoc na ostatní bloky je financována pouze z 50% ze zdrojů EU.

3.4 Omezení hospodaření z nitrátové směrnice

Klasifikace farmářských bloků z titulu potenciálních omezení hospodaření podle nitrátové směrnice (**Směrnice Rady (EHS) č. 676/1991**), byla provedena na základě podmínek stanovených národním předpisem (nařízení vlády č. 103/2003) a vůči vrstvě katastrálních území náležících do nitrátově zranitelných oblastí a vůči vrstvě bonitovaných půdně ekologických jednotek s danými vlastnostmi pro účely klasifikace.

Klasifikace farmářských bloků z hlediska implementace nitrátové směrnice není určena primárně pro potřeby administrace dotací, ale pro zajištění informovanosti farmářů o omezeních hospodaření na jimi užívaných blocích. Omezení hospodaření jsou strukturována do 5 sekcí (viz rámeček).

Omezení hospodaření z titulu nitrátové směrnice:

1. Období zákazu hnojení
2. Omezení hnojení – aplikační pásmo
3. Střídání plodin
4. Protierozní opatření
5. Ostatní omezení

3.5 Aktualizace klasifikačních datových vrstev

V rámci aplikace Sitewell LPIS je také vyřešen proces aktualizace podkladových geografických vrstev, neboť ani hranice LFA či hranice zvláště chráněných území nejsou jednou provždy definitivní a např. vrstvy polygonů s hnízdními lokalitami ptáků či podmáčených luk mohou v čase doznávat poměrně rychlých změn. Aktualizace těchto grafických vrstev probíhá v modulu ENVIRO s využitím podobného principu „verzování“ údajů jako u registru farmářských bloků. Aktualizace těchto údajů je řešena ve spolupráci Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí na centrální on-line LPIS aplikaci.

Proces aktualizace podkladových geografických vrstev LPIS lze přiblížit na aktualizaci hranic chráněné krajinné oblasti:

1. Pracovník Správy CHKO s právem revizora agroenvi geodat vytvoří rozpracovaný návrh změny hranice CHKO (zaktualizuje hranice polygonu CHKO).
2. V okamžiku kdy dokončí změnu hranic a je nová hranice z jeho pohledu správná provede její schválení Auditem 0. Vytvoří tak platný návrh změny hranice CHKO.
3. Platný návrh změny musí posoudit v rámci pravidla „kontroly 4 očí“ nadřízený pracovník (vedoucí správy CHKO nebo pracovník centrály Ministerstva životního prostředí). Pokud je vše v pořádku provede Audit 1. Provedením Audit 1 garantuje MŽP správnost navržené změny vůči LPISu a potažmo platební agentuře SZIF.
4. Výše uvedený proces se může realizovat na jakémkoliv polygonu z 22 CHKO v ČR.
5. V určitém okamžiku (např. k 1.říjnu) Centrální pracoviště Ministerstva zemědělství odebere práva provádět Audit 1 změn polygonů CHKO. Provede se tzv. analýza dopadu Auditem 1 schválených změn hranic CHKO na poskytované dotace.
6. Po vyhodnocení dopadové analýzy centrální pracoviště MZe navrhne datum účinnosti změny vrstvy CHKO v LPIS. Po konzultaci s platební agenturou provede konečný Audit 2 nové vrstvy hranic CHKO.

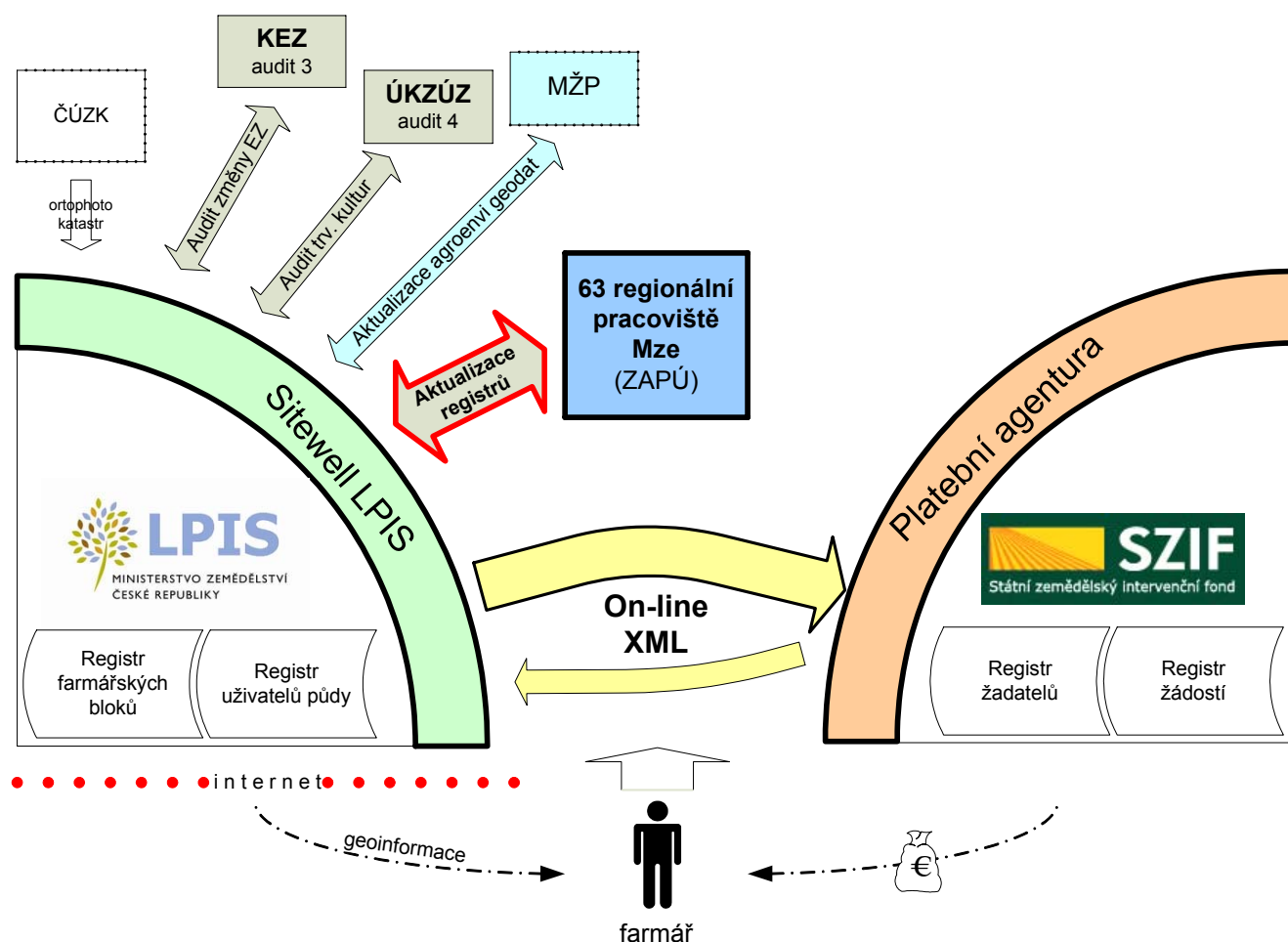
Kapitola 4. Postavení českého LPIS v systému administrace dotací

Český LPIS má ze zákona o zemědělství postavení **nezávislého referenčního registru**. Jeho hlavním smyslem je podle §3 zákona o zemědělství **fungovat jako zdroj k ověřování údajů uvedených v žádostech o dotace, jejichž podmínky se váží k zemědělské půdě. Ze zákona o zemědělství vyplývají další dvě klíčová pravidla pro vztah dotačního systému a LPIS:**

Pravidlo č. 9 českého LPIS zní : „Oprávněnou žádost o dotaci na zemědělskou půdu nemůže podat farmář, který není evidován v LPIS.“

Pravidlo č. 10 českého LPIS zní : „Oprávněnou žádost o dotaci na zemědělskou půdu nelze podat na zemědělskou půdu, která není evidována jako farmářský blok v LPIS.“

Vztah LPIS a platební agentury SZIF a ostatních institucí ukazuje následující schéma. Z něho je patrná hlavní vazba přes XML rozhraní na platební agenturu SZIF, ale také další vazby, které odrážejí širší využití LPIS než jen pro administraci dotace.

Obrázek 6 Schéma vztahu mezi LPIS a IS SZIF

4.1 Pro které dotační opatření se LPIS využívá

LPIS se využívá k ověřování údajů v žádostech a k plnění podmínek u **všech** dotačních programů, jejichž podmínky se vztahují k zemědělské půdě.

Dotiční programy, k jejichž administraci se používá LPIS:

1. Zjednodušená přímá platba na plochu (SAPS)
2. Vyrovnávací příspěvek na LFA
3. Agroenvironmentální opatření
 - ekologické zemědělství
 - ošetřování travních porostů
 - zatravňování orné půdy
 - travnaté pásy na svažitých půdách
 - pěstování meziplodin
 - Trvale podmáčené a rašelinné louky
 - Ptačí lokality na travních porostech
 - Biopásy
 - Osevní postup v ochranných zónách jeskyní
4. Zalesňování zemědělské půdy
5. Zakládání porostů rychle rostoucích dřevin
6. Předčasné ukončení zemědělské činnosti

U drtivé většiny výše uvedených opatření je farmář povinen požádat o dotaci na celou výměru farmářského bloku, přitom se může rozhodnout, že na některé bloky nebude požadovat dotaci vůbec. Výjimkou z tohoto pravidla je 5 opatření, u kterých je možné požadovat dotaci na **část farmářského bloku. Jde o:**

- ⇒ poskytování dotace na **ekologické obhospodařování orné půdy**, je-li na jednom bloku pěstována polní zelenina nebo speciální byliny a zároveň jiná plodina
- ⇒ poskytování dotace na **pěstování meziplodin**, nemá-li být meziplodina pěstována na celém farmářském bloku
- ⇒ poskytování dotace na **biopásy**,
- ⇒ poskytování dotace na **ošetřování travních porostů**, je-li zároveň část bloku vymezena jako podmáčená louka
- ⇒ poskytování dotace na **zalesnění zemědělské půdy** nebo na **založení porostu rychle rostoucích dřevin**.

Těchto 5 opatření představuje méně významné dotiční programy a proto lze oprávněně očekávat že počet případů, kdy farmář v žádosti o dotaci neuvede celou referenční výměru farmářského bloku z LPIS, bude zcela minimální. Jestliže tak učiní, musí současně s žádostí přiložit mapu se zákresem příslušné části farmářského bloku, kterou chce do opatření zařadit.

Pravidlo č. 11 českého LPIS zní : „Nikdy nemohou oprávněně žádat o různé části téhož farmářského bloku 2 různí žadatelé.“

4.2 Způsob využití LPIS při administraci a kontrole dotací

Zemědělské dotace poskytuje v ČR akreditovaná platební agentura – Státní zemědělský intervenční fond (SZIF). SZIF má 7 regionálních pracovišť na úrovni NUTS II, na kterých soustředěny inspektoři pro kontrolu na místě a vydávají se zde rozhodnutí o poskytnutí dotace. Žádosti o dotace přijímají a do SW systému typují pracovníci 63 regionálních pracovišť Ministerstva zemědělství na základě smlouvy o delegování činnosti. Na této úrovni se také poskytuje farmářům nezbytné poradenství ohledně dotací a mohou zde také požádat o poskytnutí předtištěné žádosti na SAPS či LFA. Pro agroenvironmentální opatření je možné poskytnout farmáři potřebný informativní výpis z LPIS a mapu. Po natypování žádosti pracovníky regionálního pracoviště MZE se provádějí SW kontroly vůči referenčním registrům – tj. i vůči LPIS.

LPIS je tak při samotné administraci a kontrole dotací využíván ve třech fázích:

- ⇒ **Příprava předtištěné žádosti o SAPS/LFA nebo poskytování informativních výpisů pro účely vyplnění žádostí o dotace v rámci agroenvironmentálních opatření**
- ⇒ **SW ověření správnosti údajů v žádostech týkajících se zemědělské půdy**
- ⇒ **Příprava fyzických kontrol na místě u vybraných subjektů a následné zanesení výsledků těchto kontrol**

4.2.1 Příprava žádosti o poskytnutí dotace a tisk map

LPIS slouží v první fázi přípravy žádosti o dotace farmářům k tomu, aby se byli schopni **správně rozhodnout o účasti v dotičních programech**. Přímou z LPIS bylo v letošním roce možné vytisknout

předtištěnou žádost o SAPS a vyrovnávací příspěvek LFA (šlo o 1 společnou žádost pro obě dotační opatření). K těmto nárokovým dotačním opatřením se **nepředkládala** mapa.

U agroenvironmentálních opatření, u kterých má žadatel daleko větší prostor pro své rozhodování, žádosti nebyly předtištěny. Žadatel však měl možnost požádat o výpis agroenvironmentálních údajů u farmářských bloků a tematickou mapovou sestavu se symboly ukazujícími žadateli možnost zařadit daný farmářský blok do příslušných opatření. K žádosti o dotace v rámci agroenvironmentálních opatření bylo přikládání map povinné. Aplikace Sitewell LPIS umožňuje na 63 regionálních pracovištích MZe vytisknout na požádání farmáři mapy ve formátu A3. Mapy obsahovaly zvýrazněné hranice jím užívaných bloků.

Pomoc farmářům v tomto rozsahu se předpokládá i v dalších letech.

4.2.2 Změna údajů v žádosti

Jestliže žadatel poté co podal žádost o dotace chce změnit údaje **o výměře bloku** v žádosti, je povinen **nejprve provést změnu zákresu farmářského v LPIS** a teprve poté **podat změnovou žádost o dotaci** na Státní zemědělský intervenční fond. Rovněž tak i před prvotním podáním žádosti o dotace musí žadatel v LPIS zaevidovat všechny změny v užívání půdy, ke kterým u něj došlo, aby eliminoval případné neshody při SW kontrole.

Pravidlo č. 12 českého LPIS zní : „Integritu dat v režimu on-line českého LPIS je možné uchovat pouze tehdy, bude-li platit jasná procedura aktualizace základních údajů o farmářském bloku. Proto je vyloučena možnost aktualizovat základní údaje o farmářském bloku jiným způsobem než pomocí ohlášení změny na regionálním pracovišti MZe.

4.2.3 Softwarová kontrola

LPIS primárně slouží k ověřování údajů v žádostech o dotace. SW kontroly se provádějí prostřednictvím dotazů v reálném čase přes XML rozhraní mezi informačním systémem platební agentury a LPISem (viz schéma č. 4) . Ověřuje se, zda žadatel měl evidovány v LPIS farmářské bloky uvedené v žádosti o dotace ke dni podání žádosti o dotace a pak podle typu opatření k dalším datům. Principiálně se ověřuje uživatel farmářského bloku, výměra a kultura. V závislosti na typu opatření se formulují další kontrolní dotazy k prověření plnění podmínek opatření.

Tím, že v českém LPIS může být u jednoho farmářského bloku evidován pouze jeden uživatel a žádá se prakticky jen o celé farmářské bloky, **výrazně se snižuje riziko vzniku duplicitního nároku na dotaci na jeden a tentýž farmářský blok**. Duplicita v okamžiku podání žádosti vzniká velmi výjimečně buď jako důsledek přepsání v žádosti, při jejím ručním vyplnění, nebo jako důsledek záměrně podvodného jednání žadatele, kdy v žádosti vědomě uvede blok, který má v LPIS evidován někdo jiný. Tím podstatně klesá nárok na křížovou kontrolu duplicitních nároků na dotaci. Díky neustálé on-line referenční kontrole proti LPIS však taková neoprávněná žádost o dotaci bude velmi rychle odhalena a následně zamítnuta.

Pravidlo č. 13 českého LPIS zní : „Spory o nároky na užívání zemědělské půdy řeší Ministerstvo zemědělství v rámci řízení o zapsání změny do LPIS a nikoliv platební agentura v rámci administrace žádostí o dotace.“

4.2.4 Příprava na fyzickou kontrolu na místě

LPIS slouží i jako příprava kontrolorů na fyzické kontroly na místě. Ti mohou i na základě nových ortofotomap indikovat nepřesnosti v zákresech, případně potenciální neplnění podmínek daného opatření na celé ploše farmářského bloku. Tím mohou svoji kontrolu lépe zaměřit a předem se připravit.

Kapitola 5. Integrace s ostatními registry

Český LPIS je na základě zákona o zemědělství postaven jako úplný zdroj evidence užívání zemědělské půdy bez rozdílu kultur. I pro dotace na trvalé kultury jakými jsou vinice či chmelnice **se vychází z údajů LPIS**. Rovněž tak pro dotace na ekologické zemědělství se vychází plně z údajů LPIS. Kromě LPIS však existují samostatné registry trvalých kultur – vinic, chmelnic a intenzivních sadů, které evidují zejména produkční ukazatele. Aby nedocházelo ke vzniku duplicitních dat **probíhá v současné době integrace LPIS s těmito speciálními registry**.

5.1 Integrace s registrem ekologického zemědělství

Do doby spuštění LPIS byla data o užívání zemědělské půdy v režimu přechodného období a v režimu certifikovaného ekologického zemědělství evidována v papírové formě a digitálně byly vedeny pouze souhrnné výměry za ekologického zemědělce v členění dle kultur.

V průběhu ohlášení zemědělské půdy do LPIS v roce 2003 uživatelé ohlásili i režim obhospodařování bloku (ekologické vs. konvenční hospodaření). Od května tohoto roku je již certifikační organizace KEZ o.p.s. připojena on-line k LPIS a provádí audit správnosti zařazení farmářského bloku do přechodného období nebo certifikovaného EZ. Jestliže shledá nesoulad v zařazení navrhne přeřazení farmářského bloku do jiného režimu.

Od 1. ledna 2005 bude probíhat už standardní audit každé změny bloku v jiném než konvenčním režimu ze strany certifikační organizace KEZ o.p.s.

5.2 Integrace se speciálními registry trvalých kultur

Integrace se speciálními registry trvalých kultur – vinic, chmelnic a intenzivních sadů – je ve stadiu realizace. Cílem je k jedné a téže ploše s trvalou kulturou integrovat údaje z LPIS a ze speciálního registru. V současné době se připravuje modul aplikace Sitewell LPIS, který by umožnil prostřednictvím vazební tabulky integrovat identifikační číslo farmářského bloku sraovou kulturou z LPIS s registračním číslem téže plochy ze speciálního registru. Aplikace bude postavena na on-line principu, aby umožnila reagovat na změny, které mohou na obou stranách nastat.

5.3 Pomocná vrstva katastru nemovitostí

Český LPIS nemá v současnosti vazbu na katastr nemovitostí a katastrální data se posuzují pouze v případech, kdy dojde ke sporu mezi uživateli o užívání farmářského bloku. V takovém případě uživatelé musí předkládat právní důvody užívání, které vycházejí z údajů katastru nemovitostí. Tyto údaje včetně katastrálních map je následně nutné porovnávat se zákresem farmářských bloků. Pro ulehčení řešení takových sporů se připravuje implementace vrstvy parcel katastru nemovitostí do LPIS, kterou si pracovníci regionálních odborů Ministerstva zemědělství budou moci v případě potřeby tuto zapnout. Tato funkcionality bezesporu povede ke zpřesnění zákresu farmářských bloků, zejména pak v případě, kdy dochází k dělení bloků mezi dva uživatele.

Kapitola 6. Technické řešení LPIS

6.1 Struktura systému a použité technologie

Celé řešení je velmi progresivní nejen díky použitým principům, ale také z pohledu použité struktury systému a progresivně využitých moderních technologií. Velmi inovativní je využití běžného web klienta pro topologickou editaci geografických dat s podporou verzování údajů. Systém je navržen plně v třívrstvé architektuře

1. úroveň systému je databázový server Oracle Enterprise Edition 9i včetně komponenty Oracle Spatial
2. úroveň systému je vrstva aplikačních serverů Macromedia ColdFuis MX J2EE a pro mapové služby AutodeskMapguide 6.5
3. klienti systému využívají Microsoft Internet Explorer 6 s instalovaným ActiveX prvkem Autodesk Mapguide a využitím Java skriptů

Veškeré aktualizací operace s daty jsou řešeny a integritně kontrolovány přímo na straně databáze, včetně kontroly topologické čistoty dat. Tím je zaručena plná integrita údajů a možnost práce více uživatelů současně nad jedněmi daty bez rizika poškození jejich integrity. Žádné operace manipulující aktivně s daty nejsou prováděny ani na úrovni aplikačních serverů či dokonce klientů systému.

V Sitewell LPIS jsou na Ministerstvu zemědělství nyní aktivně implementováni dva typy klientů:

- a) přes 700 uživatelů systému využívá web aplikaci prostředí pro přístup k LPIS, z toho řádově tři sta aktualizuje data
- b) pro speciální komplexní operace jsou v systému zapojena čtyři pracoviště DESKTOP klienta systému využívající hybridní prostředí klient/server a webový přístup k aplikacím.

6.1.1 Databáze systému

Databáze je klíčovým prvkem systému. Databáze je řešena centrálně v prostředí Oracle Spatial 9i Český LPIS pracuje se dvěma základními databázovými tabulkami. Český LPIS pracuje se dvěma základními databázovými entitami:

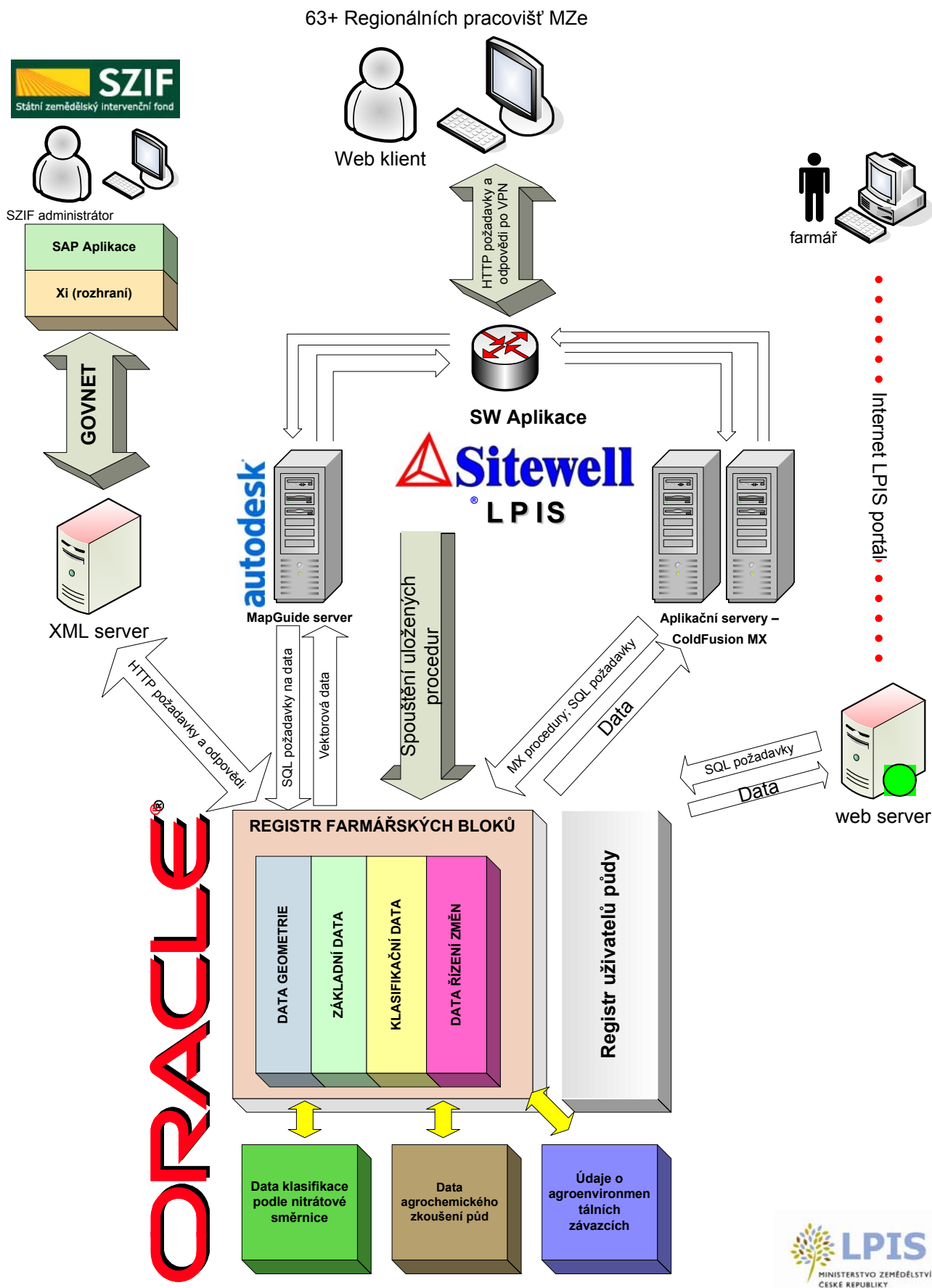
1. Farmářské bloky
2. Registrovaní uživatelé zemědělské půdy (farmáři)

Dalšími entitami schématu LPIS jsou:

1. Údaje pro stanovení omezení hospodaření z titulu nitrátové směrnice
2. Údaje o platných agroenvironmentálních závazcích
3. Údaje o měření agrochemického zkušení půd.

Nad databází v prostředí Oracle probíhají výpočetní procedury, které jsou buď vyvolány systémem (např. zúčinění nové verze bloku; výpočty klasifikovaných údajů) nebo jsou vyvolány požadavky uživatelů. V databázi poli jsou dále uloženy veškeré vektorizované geografické vrstvy určené pro klasifikaci farmářských bloků (např. hranice LFA, zvláště chráněných území apod.).

V databázi jsou také uloženy veškeré metainformace o údajích v systému zpracovávaných a pravidla pro jeho fungování.

Obrázek 7 Schéma technického řešení českého LPIS

6.1.2 Mapový server: Autodesk Mapguide

Pro vizualizaci grafických údajů z databáze jsou používány mapové servery s technologií Autodesk MapGuide. Tato výkonná technologie firmy Autodesk umožňuje celému systému zvládat i špičkovou zátěž a díky podpoře aplikačního balancování zátěže mezi několika mapovými servery současně. V provozu jsou na Ministerstvu zemědělství celkem tři takovéto mapové servery. Systém Autodesk Mapguide nabízí velmi progresivní nástroje pro rychlý vývoj mapových aplikací. Díky této technologii a s využitím rozsáhlých zkušeností řešitelského týmu bylo možné celý systém implementovat v tak rekordně krátkém čase.

6.1.3 Aplikační server: Macromedia ColdFusion MX

V prostředí aplikačního serveru ColdFusion je implementována řada standardních aplikačních modulů Sitewell Project Application Serveru a to především: iGIS, MG, LPIS Desk, Datawell, DM a další. V tomto prostředí je vyvinuta sada uživatelsky přizpůsobených aplikačních funkcí pro operace s farmářskými bloky. Aplikační servery Macromedia Coldfusion MX zprostředkovávají požadavky na databázi na provedení operací s farmářskými bloky nebo na zobrazení dat a zároveň mají na starosti vytváření dynamického uživatelského prostředí pro uživatele.

6.1.4 Web klient

Uživatelé LPIS bez ohledu na jejich role (prostý uživatel; revisor dat, auditor apod.) pracují s LPIS prostřednictvím webové aplikace. Spojení s centrální databází a aplikačními servery je řešeno pro 63 regionálních pracovišť MZe pomocí virtuálních privátních sítí. Na této technologii jsou připojeny také organizace provádějící mimořádný audit farmářských bloků (KEZ o.p.s. a ÚKZÚZ) a uživatelé z platební agentury v rámci SZIF. Informační systém platební agentury – SZIF je navázán na LPIS prostřednictvím XML rozhraní, které zprostředkovává dotazy do databáze LPIS. Toto online rozhraní je využíváno pro referenční kontrolu správnosti údajů o blocích v podaných žádostech a dodržování dotačních pravidel v čase. Oba dva systémy si také vzájemně synchronizují údaje o uživatelích půdy.

Více informací o výše uvedených technologiích najdete na: www.sitewell.cz, www.oracle.com, www.autodesk.com, www.macromedia.com a www.ermapper.com

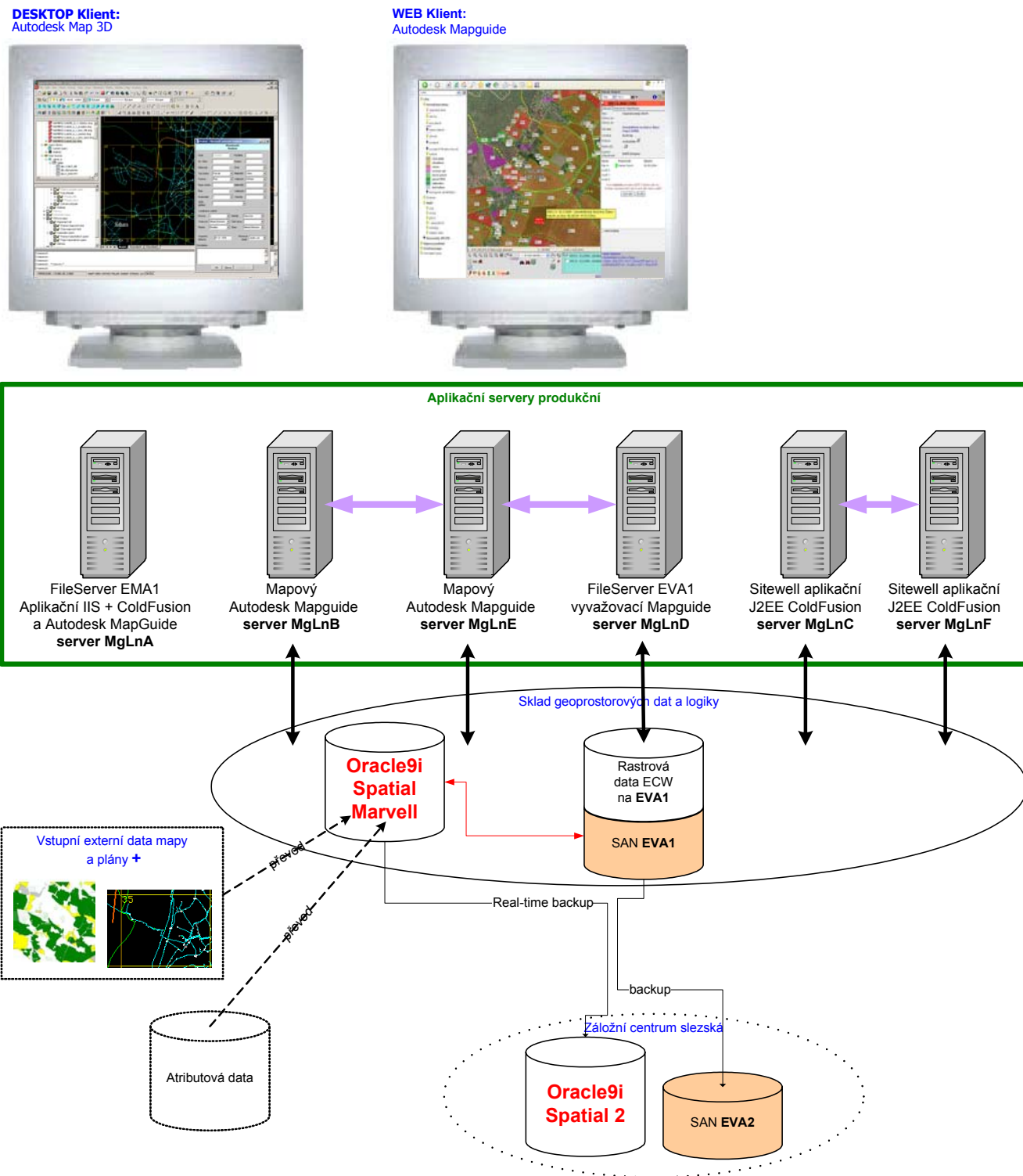
6.2 Provozní architektura infrastruktury ministerstva

Celý systém je instalován na centrálních aplikačních serverech a databázovém serveru. Na straně datového centra jsou pro LPIS v provozu celkem

- a) dva aplikační servery Macromedia ColdFusion MX instalované na dvouprocesorových Intel Xeon serverech Hewlett Packard DL360 (jeden jako primární, druhý záložní)
- b) tři mapové aplikační servery Autodesk Mapguide instalované na dvouprocesorových Intel Xeon serverech Hewlett Packard DL360
- c) databázový server Oracle Enterprise Edition včetně Oracle Spatial v prostředí operačního systému unix True 64, který je standardizován na MZe
- d) Další aplikační server je používán pro dávkové operace jako je např. hromadné generování předtištěných žádostí do formátu PDF pro elektronickou distribuci k uživatelům. Na tomto serveru je také v provozu serverová aplikace pro práci s údaji modelu terénu pro přepočty 3D parametrů farmářských bloků.

Kromě centrálních serverů je také vybudováno nonstop záložní centrum. Vše je patrné ze schématu č. 8.

Provozní architektura LPIS na Ministerstvu zemědělství

Obrázek 8 Schéma provozní architektury systému LPIS

Kapitola 7. Reálné výstupy českého LPIS

Český LPIS neslouží jen jako nástroj k ověřování údajů v žádostech o dotace na zemědělskou půdu, ale i jako zdroj statistických informací o zemědělské půdě pro státní správu na straně jedné a jako pomocný nástroj pro farmáře za účelem zjednodušení jejich vlastní evidence užívané půdy. Kromě standardních statistických výstupů formou tabulek a grafů umožňuje přípravu speciálních tematických map.

7.1 Statistiky

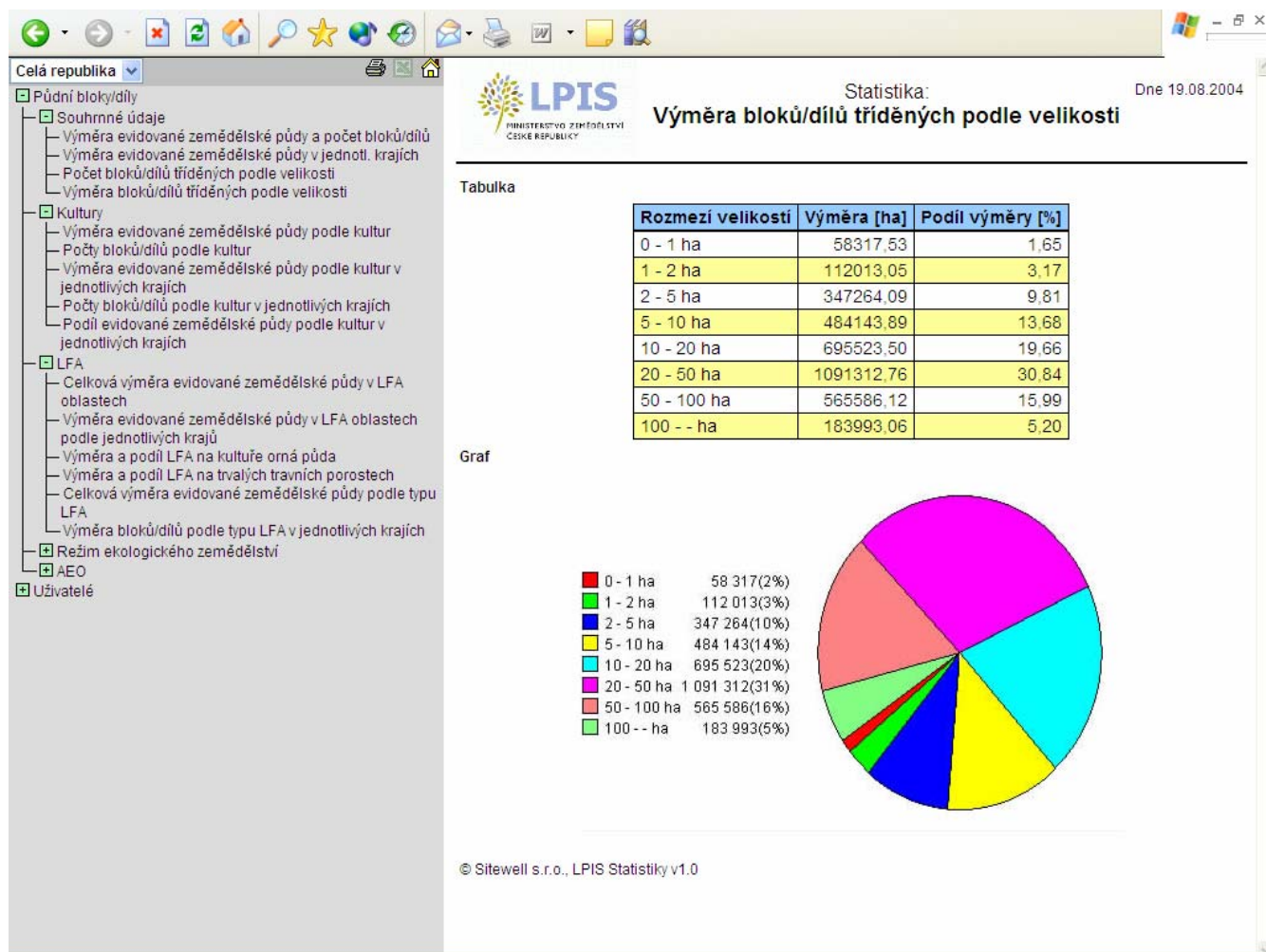
Statistiky z českého LPIS jsou vytvářeny v samostatném modulu aplikace Sitewell LPIS. **Statistiky jsou vytvářeny on-line na základě aktuálních dat k danému dni v LPIS. Všechny typy statistických výstupů** je možné vypočítávat na jedné ze 3 úrovní:

- ⇒ za Českou republiku jako celek
- ⇒ za jednotlivý kraj (NUTS III)
- ⇒ za jednotlivý okres (NUTS IV)

Statistiky se dále rozlišují podle toho, zda se týkají uživatelů nebo zemědělské půdy. V současné verzi aplikace Sitewell LPIS je možné získat cca 50 druhů statistických výstupů členěných do následujících okruhů:

- ⇒ Souhrnné údaje
- ⇒ Statistiky farmářských bloků dle kultur
- ⇒ Statistiky týkající se méně příznivých oblastí (LFA)
- ⇒ Statistiky údajů ekologického zemědělství
- ⇒ Statistiky související s agroenvironmentálními opatřeními

Prostřednictvím aplikace Sitewell LPIS je možné jakoukoliv statistiku přímo exportovat do MS Excel a následně s ní pracovat.

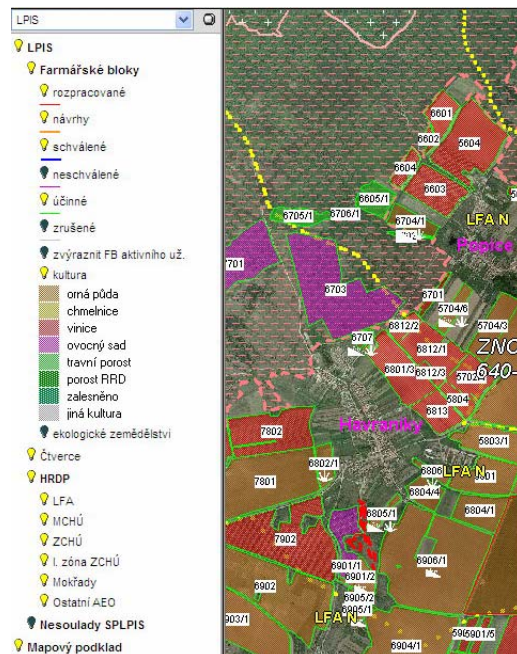

7.2 Tématické mapy

Tématické mapy lze v systému vytvářet jak přímo v prostředí webového klienta, tak v prostředí specializovaného geografického desktop klienta systému.

V prostředí webu se detailní tématické mapy vytvářejí on-line především pro velká mapová měřítka. Příkladem může být uživatel často používaná tématická mapa s vizualizací druhu kultury bloku, statutu ekologického hospodaření či vhodnosti bloku pro jednotlivé agroenvironmentální dotace v rámci HRDP. Takto na webu online vygenerované tématické mapy je možné přímo z webové aplikace tisknout a to jak klasicky na papír na distribuovat v digitální podobě ve formátu DWF. Formát DWF je úspěšně celoplošně využíván pro elektronickou distribuci map k farmářům.

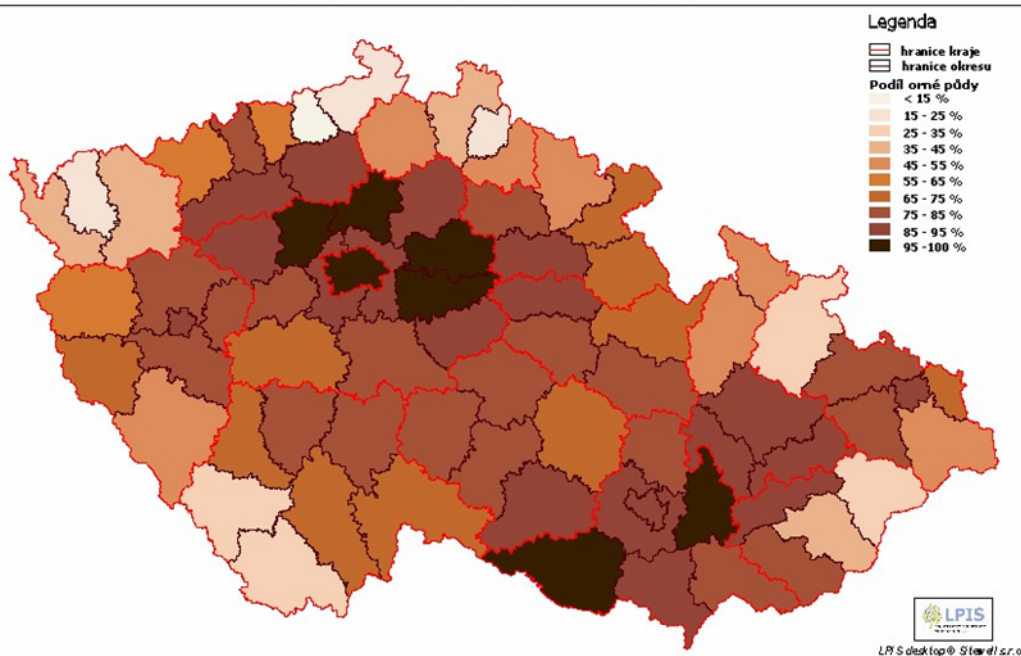
V prostředí desktop „těžkého“ klienta je možné s pomocí programu Autodesk Map 3D a SiteNet Enterprise detailní tématické mapy přes území celé republiky, pomocí nichž lze lépe vizualizovat některé charakteristiky českého zemědělství. S využitím desktop klienta systému je možné vytvářet specializované mapy přesně na míru.

Následují dvě klíčové mapy ukazující základní charakteristiku podmínek českého zemědělství:

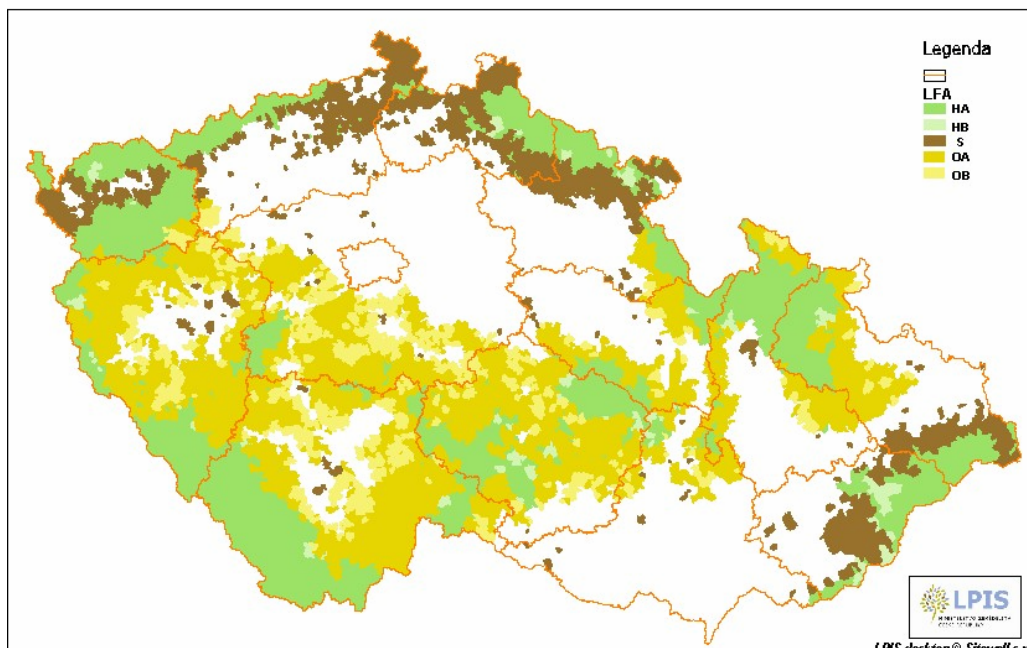
Přehledná mapa zornění v jednotlivých okresech ČR

Podíl orné půdy z celkové výměry zemědělské půdy v roce 2004

Přehledná mapa zastoupení LFA na území ČR

Stav v roce 2004

7.3 Výstupy pro uživatele

Český LPIS je principiálně stavěn tak, aby poskytoval včasné a kvalitní informace samotným uživatelům. Proto mají uživatelé možnost na regionálních odborech Ministerstva zemědělství požádat o :

- ⇒ Informativní výpisy z LPIS
- ⇒ Mapy ve formátu A2, A3 nebo A4
(v papírové nebo digitální podobě ve formátu DWF)
- ⇒ Digitální geografická data užívaných bloků

Veškeré tyto služby jsou poskytovány zemědělcům zdarma

7.3.1 Informativní výpisy z LPIS

Informativní výpis obsahuje různé typy údajů a vypovídá o stavu aktuálně evidovaných údajů o farmářských blocích pro farmáře. Informativní výpis se týká vždy jednoho konkrétního farmáře. Informativní výpis slouží k rychlému zjištění evidovaných údajů, ale také např. k tomu, aby se farmář mohl rozhodovat o vyplnění žádosti o dotace v rámci agroenvironmentálních opatření. Díky možnosti získat kdykoliv aktuální výpis z LPIS se výrazně snižuje riziko, že farmář vyplní žádost o dotace na základě zastaralých údajů. Informativní výpisy je možné získat na kterémkoliv regionálním pracovišti ministerstva zemědělství.

V současné době LPIS poskytuje 5 typů informativních výpisů:

- ⇒ **Základní výpis** (obsahuje pouze účinné bloky se základními informacemi – kultura, výměra, účinnost od, režim obhospodařování)
- ⇒ **Základní výpis se změnami** (kromě účinných bloků obsahuje výpis i návrhy změn evidovaných údajů)
- ⇒ **Výpis LFA údajů** (základní výpis je obohacen o údaje zařazení bloku do příslušného pásma LFA)
- ⇒ **Výpis agroenvironmentálních údajů** (základní výpis je obohacen o údaje nezbytné pro rozhodování farmáře při podávání žádosti o dotace v rámci agroenvironmentálních opatření)
- ⇒ **Kompletní výpis** (výpis slučuje údaje o LFA a agroenvironmentálních opatřeních)

Výpisy se tvoří on-line ve stavu ke dni vyhotovení výpisu.

LPIS: Informativní výpis z evidence půdy dle uživatelských vztahů

Druh výpisu: **Agroenvironmentální údaje**
 MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR

Vyhotovil: Macek Mojmir (Sitewell Praha - technické odd.), 19.8.2004 07:32

Evidované údaje o uživateli:

Registrační číslo:	47447	Jednotný identifikátor pro dotace:	1000023734
Obchodní jméno:	Zelená farma s.r.o.	IC:	25490421
Příjmení a Jméno:	Jan Nový		
Adresa:	Lovečkovice, Levínské Petrovice, 35		

Evidované údaje o půdních blocích/dílech:

Poř. č.	Čtverec	Kód dílu	Mapový list	Kul-tura	Režim EZ ¹⁾	Výměra [ha]	Stav ²⁾	Typ ³⁾ ZCHÚ	Výměra v ZCHÚ	MCHÚ ⁶⁾	Hnízdní lokal. ⁷⁾	Typ ⁸⁾ mokř.	Výměra mokř.	Svaž. [°]	Vhodný k zatr. ⁹⁾
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
1	740-0980	2001/2	02-41-15	T	EZ	14.62	účinný	ZCHÚ	14.62	0.00	-	-	0.00	5.4	ne
2	740-0980	3001/2	02-41-15	T	PO	32.79	účinný	ZCHÚ	32.79	0.00	-	-	0.00	6.1	ne
3	740-0980	3001/3	02-41-15	T	EZ	81.53	účinný	ZCHÚ	81.53	0.00	-	-	0.00	4.5	ne
4	740-0980	3102/2	02-41-15	T	EZ	26.16	účinný	ZCHÚ	26.16	0.00	-	-	0.00	7.0	ne
5	740-0980	3201/10	02-41-20	T	EZ	42.22	účinný	ZCHÚ	42.22	0.00	-	-	0.00	4.5	ne
6	740-0980	4002/3	02-41-15	T	EZ	61.29	účinný	ZCHÚ	61.29	0.00	-	-	0.00	4.2	ne
7	740-0980	4101	02-41-15	T	EZ	4.54	účinný	ZCHÚ	4.54	0.00	-	-	0.00	2.8	ne
8	740-0980	4102/1	02-41-15	T	EZ	26.27	účinný	ZCHÚ	26.27	0.00	-	-	0.00	6.4	ne
9	740-0980	4102/2	02-41-15	T	PO	10.13	účinný	ZCHÚ	10.13	0.00	-	-	0.00	3.1	ne
10	740-0980	4204	02-41-15	T	EZ	1.04	účinný	ZCHÚ	1.04	0.00	-	-	0.00	7.7	ne

Součet výměr účinných a schválených dle kultur a režimů EZ:

Kultura	Výměra celkem	Výměra v EZ	Výměra v PO	Výměra v ZCHÚ	Výměra v I.zóně	Výměra v MCHÚ	Výměra v mokřadů
travní porost (T)	300.59	257.67	42.92	300.59	0.00	0.00	0.00
Celkem	300.59	257.67	42.92	300.59	0.00	0.00	0.00

.....
 Ministerstvo zemědělství
Sitewell Praha - technické odd.

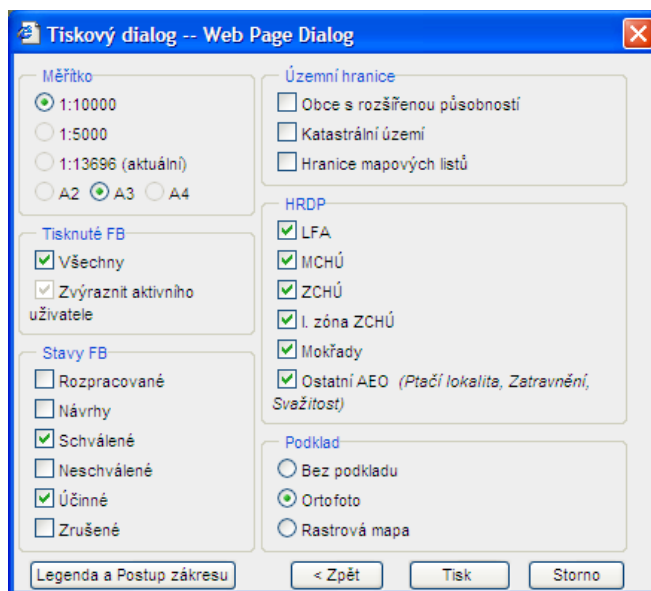
Tento výpis má informativní charakter a obsahuje údaje platné ke dni 19.8.2004!!

7.3.2 Tisk map pro uživatele

Na podobném principu jako informativní výpisy funguje služba poskytování map. Uživatel má možnost vytisknout buď aktuální mapový výřez nebo mapovou sestavu zahrnující všechny jím užívané bloky.

Uživatel dále může požadovat, aby mu byla vytištěna mapa z předvolenými parametry. Aplikace SitewellLPIS v současné verzi obsahuje 5 předvolených typů map

- ⇒ **Základní mapa** (obsahuje zvýrazněné bloky uživatele s podkladem ortofoto)
- ⇒ **Mapa stavů farmářských bloků** (obsahuje kromě účinných farmářských bloků i návrhy na změny)
- ⇒ **LFA mapa** (mapa obsahuje hranice LFA)
- ⇒ **Agroenvi mapa** (mapa obsahuje hranice chráněných území a u jednotlivých bloků jsou přiřazeny symboly určující vhodnost bloku pro jednotlivá agroenvironmentální opatření)
- ⇒ **HRDP mapa** (slučuje charakteristiku mapy LFA a Agroenvi mapy)

Obrázek 9 Tiskový dialog, kterým se zadávají požadavky na parametry tištěné mapy

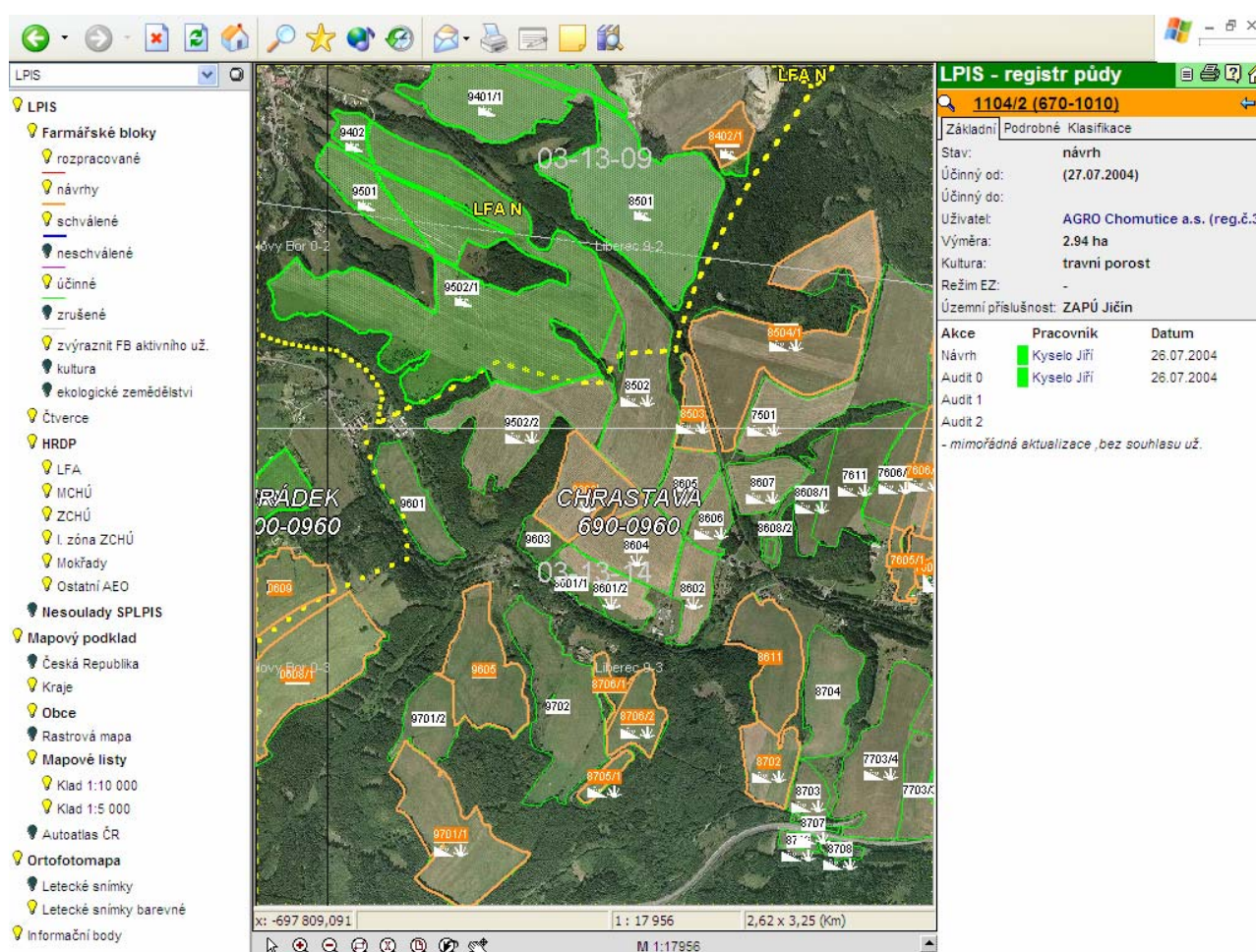
Pro některé dotační tituly se mapy přikládají jako povinná příloha žádosti o dotaci.

7.3.3 Export digitálních dat

Prostřednictvím samostatného modulu Datawell v aplikaci Sitewell LPIS je možné exportovat geografická data o uživatelem užívaných farmářských blocích přímo přes webové rozhraní. Export je nyní poskytován ve formátu SHP+DBF. Do budoucna je připraven také export ve formátech LandXML a DWF. Uživatelé si mohou požádat o data na regionálních pracovištích Ministerstva zemědělství a to jim na CD nebo e-mailem data předá. Využití takto exportovaných dat je možné zejména u větších zemědělských firem, které disponují svým vlastním GIS systémem, ve kterém spojují evidenci užívané půdy, evidenci nájemních smluv, evidenci produkce, evidenci hnojení apod. Kromě standardních exportů údajů z evidence pro uživatele půdy je možné také prostřednictvím desktop klienta systému Sitewell LPIS připravovat speciální exportní digitální výstupy na míru na Centrálním pracovišti registrů MZE.

7.4 Internetový portál LPIS

V současné době se připravuje zveřejnění vybraných dat LPIS na internetu pro uživatele půdy. Internetový portál LPIS bude uveden do provozu na počátku října. Bude možné, aby uživatelé prostřednictvím zabezpečeného přístupu měli možnost nahlížet na data týkající se jimi užívaných bloků a pořizovat si on-line informativní výpisy či tisknout mapy.

Obrázek 10 Ukázka vzhledu internetového portálu LPIS

Kapitola 8. Shrnutí závěrem

8.1 Potřeba vzniku LPIS v ČR

V roce 1999 se ČR zavázala Evropské Komisi **vybudovat do vstupu do EU nový systém evidence půdy** založený na uživatelských vztazích (LPIS), neboť takový systém v ČR do té doby chyběl. V letech 2000 až 2002. Firma Ekotoxa Opava s.r.o. vytvořila **první off-line řešení českého LPIS**. Pomocí leteckých snímků byly zakresleny bloky užívané půdy a verifikovány s farmáři. **V červnu 2003 nabyla účinnosti novela zákona o zemědělství**, která upravila procesní pravidla pro aktualizaci českého LPIS. Off-line řešení LPIS se však ukázalo jako nedostatečné a velmi provozně problematické pro obsluhu evidence půdy podle požadavků zákona o zemědělství. Proto Ministerstvo zemědělství na počátku roku 2004 rozhodlo o **změně dodavatele technologie řešení a o změně filozofie řešení LPIS**.

8.2 Požadavky na nové technologického řešení LPIS

Nové technologické řešení českého LPIS vyvinula v období leden až březen 2004 firma Sitewell s.r.o. Toto řešení respektuje následující požadavky a principy:

- ▶ **LPIS je postaven** na jedinečné centrální databázi
- ▶ **Základní evidenční jednotkou LPIS je** farmářský blok, který představuje souvislou plochu zemědělské půdy s jednou kulturou užívanou jedním farmářem.
- ▶ **Aktualizace databáze probíhá** on-line reálném čase prostřednictvím VPN z 63 reg. pracovišť MZE – **za správnost dat ručí Ministerstvo zemědělství**
- ▶ V 1 časový okamžik může k 1 území existovat pouze 1 účinná verze dat
- ▶ Klasifikace bloků vůči geografickým datovým vrstvám musí probíhat automaticky ihned po schválení nové verze bez ručních zásahů
- ▶ Ke každému bloku je nutné zaznamenávat historii změn – **kdykoliv v budoucnosti je nutné rychle vyvolat stav databáze v kterýkoliv den minulosti**
- ▶ Bez vědomí farmáře není možné změnit data **o jím užívaných blocích**

Nové technologické řešení umožnilo zavést **klasifikaci údajů o farmářském bloku potřebných pro administraci opatření rozvoje venkova**. Klasifikace spočívá v tom, že ke každé nové verzi bloku **systém** dopočte ihned po jeho schválení vybrané charakteristiky na základě průniku s jinými geografickými vrstvami. Klasifikované údaje zahrnují zejména charakteristiky zjištěné z 3D modelu terénu, dále zařazení do méně příznivých oblastí a vlastnosti nezbytné pro zjištění vhodnosti bloku pro jednotlivá agroenvironmentální opatření. Tím, že údaje vypočítává automaticky systém, došlo k eliminaci rizika výskytu chyb a vysokých nákladů spojených s manuálním dopočtem těchto charakteristik v off-line řešení.

8.3 Přínosy nového řešení LPIS státní správě

Technologické řešení spočívající v uložení dat LPIS **na jediném centrálním serveru a jejich aktualizaci přes webovou aplikaci prostřednictvím privátní sítě (VPN) ministerstva** přineslo několik pozitivních zásadních přínosů:

- ▶ **Výrazně se snížily celkové provozní náklady systému** – udržuje se jediná databáze, není nutné řešit nákladně chyby vzniklé při off-line přenosu dat nebo v důsledku existence kopií dat;
- ▶ **Zajištění bezpečnosti dat a ochrany osobních údajů na jediném serveru se stalo podstatně jednodušší než při off-line řešení** – další faktor výrazně snižující náklady na provoz systému na jedné straně a zvyšující jistotu uživatelů systému na straně druhé
- ▶ **Potřeba vzniku kopií dat a následné riziko výskytu duplicitních dat bylo eliminováno**
- ▶ **Ministerstvu zemědělství není odkázáno na externí zpracovatele dat a může plně ručit za data v systému** – plně tím vyhovuje požadavkům zákona o zemědělství a EU
- ▶ **Řešení automatické geografické klasifikace (kategorizace) údajů** přímo na straně serveru systému umožnilo eliminovat potřebu zadávání zakázek na opakované externě prováděné přepočty a analýzy a tím zásadně snížilo náklady. Náklady na vytvoření automatických klasifikačních funkcí systému prokázaly jednorozhodnou návratnost této investice!
- ▶ **Všichni uživatelé LPIS ze státní správy a zároveň farmáři mají přístup v reálném čase ke shodným ihned klasifikovaným údajům**
- ▶ **Na nezbytné minimum se snížila doba reakce při požadavku na změnu dat nebo požadavku statistických údajů z LPIS- vše je zjistitelné on-line v reálném čase** oproti minulosti, kdy docházelo k mnohaměsíčním prodávám v aktualizaci registru

- ▶ Byl vytvořen optimální nástroj pro monitoring dopadů opatření rozvoje venkova
- ▶ Byla usnadněna kontrola dodržování pravidel pro dotace se strany platební agentury a výrazným zefektivněním kontroly
- ▶ Sitewell LPIS pomáhá českým zemědělcům pomocí **zvýšené srozumitelnosti celého dotačního systému**. Díky klasifikaci dat a následné mapové vizualizaci vhodnosti farmářských bloků pro jednotlivé dotační tituly umožňuje zajistit objektivní informovanost zemědělců o jaké dotační tituly na které bloky mohou žádat.

Díky nové generaci českého řešení LPIS bylo možné včas zajistit splnění všech podmínek EU pro administraci dotací v rámci společné zemědělské politiky a přístup k fondům EU již v roce 2004.

LPIS je **samostatným referenčním registrem** a aktualizace dat v něm probíhá **nezávisle na procesu administrace žádostí o dotaci platební agenturou**. Platební agentura ověřuje prostřednictvím XML rozhraní údaje o jednotlivých farmářských blocích v žádostech o dotace vůči LPIS. **Nelze schválit žádost o dotaci na blok, u něhož by se zjistilo, že farmář uvedl údaje v rozporu s údaji v LPIS.** V systému ČR také není možné oprávněně žádat na zemědělský pozemek, který by nebyl evidován jako farmářský blok v LPIS. Platební agentura využívá LPIS také k přípravě a vyhodnocení fyzických kontrol na místě.

8.4 LPIS slouží také farmářům

LPIS neslouží jen státu k ověřování údajů v žádostech o dotace, ale funguje také jako **služba samotným farmářům**. Základním cílem LPIS je umožnit farmářům získávat v krátkém čase z LPIS **kvalitní a srozumitelné údaje o jimi užívaných blocích**.

Proto mohou na kterémkoliv z 63 regionálních pracovišť MZe v ČR požádat o **informativní výpisy a mapové sestavy v měřítku 1:10 000**. LPIS jim může nabídnout jak výpisy nebo mapy základních údajů pro účely prostého zjištění stavu evidovaných údajů, tak i výpisy a mapy složitější, které obsahují údaje a symboly zjednodušující farmářovo rozhodování o zapojení do agroenvironmentálních programů. Rovněž tak mohou farmáři získat na regionálním pracovišti na počkání **předtištěnou žádost o zjednodušenou přímou platbu a vyrovnávací příspěvek na hospodaření v LFA**.

Kromě pomoci při zpracování žádostí o dotace na zemědělskou půdu, poskytuje LPIS farmářům informace o **omezení hospodaření z titulu nitrátové směrnice na blocích** nebo o **provedeném agrochemickém zkoušení půd**.

V současnosti se realizuje projekt zpřístupnění údajů LPIS farmářům prostřednictvím internetu.

Český LPIS tak svojí politikou informační otevřenosti umožňuje farmářům, aby nemuseli pro zpracování žádostí o dotace najímat drahé poradenské firmy, ale mohli se sami na základě kvalitních podkladů **zodpovědně rozhodnout**.